

Turistický magazín

ročník XX., květen 2026

ZDARMA

KAM

po Česku

„Co je platné, že lež má krátké nohy, když pravda je má tak často chromé.“

-Jiří Žáček-

www.kampocesku.cz

Zážitek je dobrý
důvod vrátet se

CYKLOPECKY

Východní Čechy 2026

15. ročník

15 CYKLOTRAS

VELKÁ LETNÍ SOUTĚŽ
od 01. 05. do 30. 09. 2026.

WWW.CYKLOPECKY.INFO

Milí čtenáři,

žijeme v době změn. Snad jde o změnu společenského řádu, to nevím, ale chování lidí se mění určitě. Proč se nejvíc zloby šíří po Facebooku z klávesnic často starších lidí? Je jedno, komu straní, koho volí nebo co odmítají s nulovou tolerancí otřesnými superlativy a vulgarismy. Stydím se, když čtu ty kruté, ponižující vteřinové soudy nad lidmi, kteří konají nebo mluví jinak. Měli bychom si uvědomit, že každá zlá myšlenka má zlý dopad na život. Nehrajme hru politiků „divide et impera“ (rozděl a panuj), která vychází z poznání, že znesvářené a rozdělené skupině se vládně snáz. Snaží se nás jen rozeštvát, aby nás mohli snadněji ovládat. Nadbytek volného času je příležitost pro výlety a koníčky, ne pro nudu, ze které nikdy nic dobrého nevzejde.

Užijeme si to, co máme. Bezpečí, dopravní dostupnost i zdravotnictví. Zdědili jsme rozsáhlé kulturní dědictví, rozmanitou přírodu a v ní nejhustší síť značených turistických tras. Výzkum indexu prosperity Česka určil města Turnov a Luhačovice za nejvíc prosperující. Na vrchol došla přes dostatečnou kapacitu školek, hustou síť autobusových zastávek a bezbariérové přístupy. Necht' mi výzkumníci prominou, ale takové výzkumy ještě vodovod nepostavily, snad jen bílá paní Komoňáková. Co asi tak mají dělat lidé z měst, jež skončila na konci? Přestěhovat se do Luhačovic? Roky nás statistici balamutí, že nejméně navštěvovaným krajem u nás je kraj Pardubický. Proč? Podle počtu přespaní v ubytovacích zařízeních. Jinak řečeno, čím víc hotelů, tím víc návštěvníků. Dokud se ale na hranice kraje nepostaví počítadla návštěvníků, je ta statistika pro kočku. Vloni jsem navštívil Pardubický kraj asi dvacetkrát, ale nikdo mě nezapočítal, protože jsem přespal u přátel.

Květen začíná filipojakubskou nocí, plnou rejdů nadpřirozených mocností a jejich přísluhovačů. Stejně jako k nám přišel První máj z Ameriky, snaží se nám nacpat i americké čarodějnice. Ale ty naše – české, moravské a slezské – jsou rozvrkočené, někdy s šátkem, na nose mají bradavici, na ní chlup a na něm blechu. Ty americké mají špičatý klobouk. Až oslavíte Svátek práce, nejlépe prací na zahrádce, a připomenete si Den vítězství, můžete vyrazit zbaveni zimní výstroje na cestu lásky. Vynechte Máchův Máj i jiné májové drastáky, jako jsou svatby, a věnujte se výletům, výhledům, vrcholům, vandrům, cestám vzhůru a neztrácejte čas s tím, s kým byste nejeli. V posledním dni měsíce nastává ojedinělý jev „modrý úplněk“, druhý v jednom měsíci. Náš ústav se mými ústy co nejsrdečněji omlouvá za toto politováníhodné nedopatření, ke kterému dochází maximálně 40x ve 21. století, přesněji řečeno, jednou za uherský rok.

Luděk Sládek, šéfredaktor

vychází
elektronicky
28. 4. 2026

KAM vybírá z obsahu

Historické město roku 2025	9–13
Dačice jsou Historickým městem roku 2025 v Jihočeském kraji	10
Zmenšený svět historických krovů	11
Kadaň – město, které si svou slávu znovu vydobylo	12
Hradec Králové – město s královskou historií a živou současností	13
Za vlaky, zážitky i tvořením.	17
Český les jinak: pod zem, pod vodu i pod hvězdy	18
Objevte Lovosice SOUTĚŽ	20
Žatec a krajina žateckého chmele: Světové dědictví, které musíte zažít SOUTĚŽ	22
Rodinný festival i oslavy české gastronomie SOUTĚŽ	25
Zlín slaví 150. výročí narození Tomáše Bati	31

Václavská bazilika

(980 let)

Málokdy se stane, aby místo vraždy bylo vysvěceno. Stalo se tak ve Staré Boleslavi k uctění památky knížete Václava.

Bazilika svatého Václava ve Staré Boleslavi

Václav byl zavražděn roku 935 před tehdejší kostelem sv. Kosmy a Damiána a po tři roky zde byl i pohřben. Kníže Břetislav nechal na tomto místě po roce 1039 vystavět románskou baziliku, do které byl začleněn i původní kostel a která v tehdejší době patřila k největším v Čechách. Kosmas uvádí, že stánek byl vysvěcen 19. května 1046 pražským biskupem Šebířem. V průběhu časů prošla bazilika renesančními a barokními úpravami.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Krátce, rázně (930 let)

Tak panoval český kníže Břetislav II. († 22. 12. 1100) z rodu Přemyslovců. Nejstarší syn knížete a krále Vratislava II. a druhé manželky Adléty Uherské za krátkou dobu své vlády (1092–1100) dosáhl mnohého.

Kamieniec Ząbkowicki, palác, 2016

Snažil se o omezení vlivu Říše římské na český stát, upevnil svou knížecí moc a vyhnal Vršovce. Roku 1094 zakázal pohanství, posvátné stromy a háje dal vykácet a spálit. Zahraniční politiku zaměřil proti Polsku, které za postoupení Slezska neodvádělo poplatky. V květnu 1096 spor přerostl v nový vpád Břetislava do Slezska, kdy opanoval Kladsko, rozbořil hrad Bardo nad Nisou a dal vystavět východněji hrad Kamenec (Kamieniec Ząbkowicki).

Antonín Fridrich

foto © Wikimedia Commons

KAM na výlet s PETROU KLABOUCHOVOU

Spisovatelka, novinářka a hudební manažerka Petra Klabouchová (*1980) pochází z Prachatic. Studovala mediální vztahy a žurnalistiku na Masarykově univerzitě v Brně. Publikovala řadu úspěšných knih, mj. detektivní příběh ze Šumavy *Prameny Vltavy*, mysteriózní horor *Ignis fatuus* nebo román *Duch Pankráce*. Pracuje také jako manažerka rockových skupin. Žije střídavě v Itálii, Spojených státech amerických a České republice.

Petra Klabouchová

části podzemních chodeb ještě s vyrytými nápisy švabachem. A jeden opravený křížek. Jen pár kroků odtud je pak Kiliánův můstek, kde byl postřelen jeden z Králů Šumavy. A pomníček všem těm, co prchali za svobodu.

Děkuji Vám za tajemnou pozvánku a přeji hodně štěstí při pátrání po dalších zajímavých tématech do vašich knih.

Alice Brabercová

KAM byste, prosím, pozvala naše čtenáře na výlet?

Co takhle dobrodružství ve stylu Indiana Jonese v zapomenutých podzemních chodbách na Šumavě? Zvu vás na Františkov, kde se odehrává děj mé knížky *Prameny Vltavy*. Právě zde měla být Hitlerova podzemní továrna na tajné zbraně. Dnes tu není ani pohotovostní telefonní signál a zima tady bývá i v nejnepříjemnějším létě. V lese a na louce všude kolem najdete větrací šachty, díry,

Františkov na Šumavě

foto © Irena Karpíšková

Dopisy čtenářů

Dobrý den, je možné si objednat Kam po Česku Cyklo speciál na výlety, který vyšel nedávno? Děkuji. Flidr Milan, Lázně Bohdaneč

Dobrý den, pane Flidře, objednat poštou magazin KAM na výlet Speciál cyklo 2026 není problém, poštovné je 50 Kč. V opačném případě je magazin zcela zdarma ZDE.

Milá paní Školoudová, jste velice laskava, že nám zasíláte odpovědi na soutěže. Problém je ale v tom, že je to přes Českou poštu – my jsme totiž tuto variantu počátkem roku 2026 ukončili. Přestože nám Vaše odpověď přišla včas, úhledně napsaná, nemohli jsme ji zařadit do soutěží, protože výhry jsou pouze elektronické a zpravidla se nedají posílat poštou. Poštou nám proto do soutěží odpovědi

neposíláte, leze to do peněz a téměř nikdy nepřijdou včas. Ovšem pokud chcete něco napsat redakci, budeme se moc těšit. Jako poděkování za dlouholetou přízeň KAM po Česku a za náklady i čas strávený posíláním odpovědí Českou poštou Vám na oplátku posíláme knihu. Třeba Vás potěší.

Když jsem rozbaloval knihu zasloupanou mi z antikvariátu, bylo v ní předplatné na Sedmičku pionýrů. Na jedné straně byl text: „Jak napovídá obrázek na druhé straně letáčku, půjde v novém ročníku Sedmičky o soutěž ve sběru, která bude vrcholit a vítězové za odměnu pojedou do NDR.“ Dále se tu uvádí, že jedno číslo stojí 1 Kčs, čtvrtletní předplatné 13 Kčs. V Mladé frontě vydává PO SSM, 28. ročník. Pokud pomenu tu drahotu, svazáci asi někde udělali chybu. Sedmička pionýrů vycházela do 28. 8. 1992, což byl ročník 25. Navíc 1. 1. 1993 došlo k rozdělení ČSFR, skončily tak Kčs, které nahradily Kč. Takže se jednalo spíš o 28. vydání z 12. března 1976. Nicméně kresba studentíka pod „životním“ rozcestníkem je skvělá. Odborné školy takřka zanikly, učební poměry mizí a jen ten gympl zůstal.

Luděk Sládek, šéfredaktor

Cizinec „Otcem vlasti“ (710 let)

Václav, prvorozený syn českého krále Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny, se narodil v pražském domě U Kamenného zvonu 14. května 1316. Biřmován byl na francouzském dvoře roku 1323 jako Karel, po kmotru a francouzském králi Karlovi IV. Sličném.

Již jako Karel IV. spravoval otcovy severoitalské državy (1330–1333), od roku 1333 Čechy a Moravu. Českým a německým králem se stal roku 1346, korunován svatováclavskou korunou byl roku 1347. A římským císařem se pak stal roku 1355. Konal v duchu velkomoravské a přemyslovské tradice, hnán myšlenkou karolinské říše. Založil pražské arcibiskupství (1344) a roku 1348 Emauzský klášter, pražskou univerzitu, povolal do Prahy Matyáše z Arrasu coby stavitele Chrámu sv. Víta a započal stavbu Karlštejna. Určil stavební koncepci Nového Města pražského, položil základní kámen Kameného mostu 1357. Se čtyřmi ženami měl jedenáct dětí. Karel IV. zemřel v neděli 29. 11. 1378 kolem osmé večer. Tělo bylo nabalzamováno a pohřební

Ostatkový výjev z kaple sv. Kateřiny (asi 1360), nahřbený Karel v důsledku zranění krku

průvod vyšel s otevřenou rakví odpoledne 11. 12. Po tři noci byl Karel v purpurovém plášti s císařskou korunou vystaven ve třech pražských chrámech. Do Víta došel průvod 15. 12. Celou noc trvaly pohřební řeči, kdy Mistr Vojtěch Raňkův z Ježova nazval Karla IV. titulem římských císařů „pater patriae“ (Otec vlasti). 16. 12. bylo jeho tělo dáno do cínové rakve a uloženo do podzemního hrobu před hlavním oltářem. Pohřební komory objevila až v roce 2005 historička Jana Maříková-Kubková. Karlův náhrobek v Královské kryptě je z 20. století. Po Karlově smrti zdědil český trůn syn Václav IV., Uhry syn Zikmund, Zhořelecko Zikmundův mladší bratr Jan a Moravu Karlovi bratrance Jošt a Prokop.

Josef Grof

Proti Uhrům (910 let)

Asi to tehdy byly hodně horké hlavy. Původně plánované mírové rozhovory o pohraničním území Lucko se zvrtyly v krvavou lázeň.

Bitva na Luckém poli, Česko-moravská kronika, K. V. Zapa, 1862

Kníže Vladislav I. a uherský král Štěpán II. místo diplomacie zvolili 13. května 1116 řežbu. Přesné místo tehdejšího konfliktu na „luckém poli“ není známo, ale nachází se někde mezi obcemi Dolní Němčí, Slavkov a Nivnice. Vladislavova vojska dokázala Uhry vytlačit a bitva přispěla k určitému ustálení hranice mezi Moravou a Uhry. Dnes událost připomíná památný kámen při cyklostezce vedoucí z Pomoraví k Bílým Karpatům.

-babok-

foto © OÚ Dolní Němčí

Darování koruny svatého Václava (680 let)

Korunovační klenot českých králů, známý jako svatováclavská koruna, vznikl z podnětu Karla IV. jako symbol státnosti a kontinuity českého království.

Svatováclavská koruna, 1346

Darování koruny

obsahovala varování a hrozbu církevními tresty pro kohokoliv, kdo by korunu zcizil, zastavil nebo s ní neoprávněně manipuloval. Koruna tak nebyla chápána jako majetek panovníka, ale jako posvátný předmět, který si jednotliví králové pouze propůjčovali při korunovaci. Tento princip posílil legitimitu vlády Lucemburků a přispěl k formování české státnosti. Tradice spojená se svatováclavskou korunou přetrvala staletí a dodnes patří k nejvýznamnějším symbolům českého státu.

Pavel Edvard Vančura

Svoboda církvi (805 let)

Spory Přemysla Otakara I. a biskupa Ondřeje vyústily v klatbu nad Prahou. Ondřej nakonec dosáhl samostatnosti církve vůči světské moci.

177. papež, Honorius III. od Leandra Bassana

Církevní instituce království kořistně využívali patronátní páni. K dohodě českého krále Přemysla Otakara I. a papeže Honoria III. došlo 10. května 1221 za přítomnosti papežského legáta Řehoře de Crescencia. Vyhlášen byl pražský konkordát, privilegium pro pražské biskupství. Tato změna byla klíčem k přechodu české společnosti do svobodnějších, vyšších pater středověku.

Antonín Fridrich

foto © Wikimedia Commons

foto © Wikimedia Commons

foto © Wikimedia Commons, autor Pa cka; autor + AI

Historia magistra vitae

Květen 1426 (600 let)

Proběhlo **vypovězení Židů z katolické Jihlavy**. Měšťané, z nichž mnozí měli od Židů vypůjčené peníze, využili obvinění Židů z údajné dohody s husity a s podporou Albrechta Habsburského je vyhnali. Do té doby zde měli svou samosprávu v čele s rychtářem i vlastního učitele.

Květen 1436 (590 let)

První zmínka o **pěstování pohanky v Čechách** (Trutnovsko). V této době se pohanka intenzivně šířila střední Evropou, často byla kvůli spojitosti s tehdejšími nájezdy Tatarů označovaná jako „tatarka“ nebo „pohanské obilí“. Používala se na kaše a přidávala se i do chlebového těsta.

Květen 1436 (590 let)

Císař Zikmund Lucemburský udělil pražským sladovníkům **vlastní řád a samostatný cech**. Sladovníci (výrobci sladu) se definitivně oddělili od pivovarníků (vařičů piva). Cechovní řád přísně určoval, jak se má slad vyrábět, jaké obilí používat a jak kontrolovat výsledný produkt.

1. 5. 1651 (375 let)

Maxmilián z Valdštejna založil **v Turnově františkánský klášter s kostelem** sv. Františka z Assisi. Stavba byla ukončena 1654. 1682 až 1685 bylo přistavěno v severovýchodním rohu kláštera nové křídlo. Roku 1707 vyhořel jak konvent, tak i kostel, brzy ale došlo k jejich obnově.

1. 5. 1901 (125 let)

V Ostravě byl zahájen **pravidelný provoz elektrických tramvají**. V souvislosti s tímto byla ukončena osobní doprava parními tramvajemi. První ostravská tramvajová linka byla mezinárodní záležitostí – vozy pocházely z polského Sanoku a stroje pro elektrárnu dodala firma z Budapešti.

Vlivnější než král (590 let)

Nejdříve válečník a rytíř, potom budovatel a renesanční vizionář. Nejprve na Moravě a potom spíše v Čechách. Tak by se dal stručně shrnout dlouhý život Viléma II. z Pernštejna.

Hrad Pernštejn

Jeho narození není úplně přesně známo, prameny se častěji přiklánějí k roku 1436. Jisté je, že jeho rodiče byli Jan II. z Pernštejna a Bohunka z Lomnice, členové významného moravského rodu Pernštejnů. Ve svém mládí spolu s bratrem Zikmundem pomáhal válečným aktivitám Jiřího z Poděbrad nebo Vladislava Jagellonského proti

Zámek v Pardubicích

uherskému králi Matyáši Korvínovi. Paradoxní situace nastala ale v roce 1472, kdy se musel přiklonit k uherskému králi, aby pomohl bratrovi z uherského vězení. Po smrti otce a bratra se stal dědicem velkého impéria, které dále postupně rozšiřoval a chytře spravoval. Sňatkem získal další jmění a koupil hrad Helfštejn, dále panství Plumlov,

Prostějov, Přerov a Hranice. Díky svým obchodním a diplomatickým schopnostem expandoval do Čech a postupně skupoval různá panství. Pardubice se měly stát reprezentativním sídlem, proto původní hrad nechal přeměnit na moderní zámek, podnítil stavbu velké části města, podporoval rozvoj řemesel, nechal založit přes dvě stě rybníků a stál u počátků výroby piva. Zcela revoluční byl i jeho přístup k náboženským svobodám a poddaným. Údajně byl spravedlivý a lidem oblíbený, což nebývalo v jeho době obvyklé. Vilém II. z Pernštejna zemřel v dubnu 1521 v Pardubicích ve vysokém věku 85 let a pohřben byl v rodinné hrobce v kostele Povýšení svatého Kříže v Doubravníku.

-babok-

foto © Wikimedia Commons, autoři Deepdraft a Karel Šaikař

Vlastenecké divadlo (240 let)

Pro velký zájem o české divadlo v době národního obrození bylo 11. května 1786 založeno Divadlo Bouda. Šlo o první české divadlo, tehdy pod jménem Královské-císařské vlastenecké divadlo, založené českou divadelní společností v čele s Janem Šimonem Václavem Thámem.

Ke schválení žádosti divadelní společnosti o založení divadla však došlo až napotřetí, na pokyn císaře Josefa II. Na základě tohoto povolení z 6. 4. 1786 a povolení pražského gubernia z května 1786 bylo možné divadlo postavit. Divadlo, dřevěnou boudu, postavil a nejnmutněji vybavil teaterský mistr František Pfanner na Koňském trhu, v dolní části dnešního Václavského náměstí. Divadlo zahájilo svou činnost 8. 7. 1786 a okamžitě slavilo velké úspěchy. Dokladem toho byly dlouhé fronty na divadelní vstupenky. Hrály se tu zejména

historické hry z českých dějin. Po třech letech fungování však začal zájem české veřejnosti opadat, patrně pro nízkou úroveň her. Divadlo se dostalo do finančních problémů,

Bouda na Koňském trhu

proto bylo uzavřeno a v roce 1789 „bouda“ stržena. Soubor divadla hrál později různě po Praze, až nakonec zakotvil ve zrušeném klášteře U Hybernů, kde je divadelní scéna dodnes.

Lucie Sládková

foto © Wikimedia Commons; FB Benátky v čase

Klášter U Hybernů, 1875

1201 (825 let)
Judita Přemyslovna
* květen 1201
† 2. 6. 1230
dcera Přemysla Otakara I. a Konstancie Uherské

1211 (815 let)
klášter Nová Říše
založen premonstrátský klášter s kostelem sv. Petra a Pavla, dnes s bohatým barokním interiérem

1211 (815 let)
kostel sv. Kunhuty
nejstarší brněnský kostel se světil za přítomnosti Přemysla Otakara I.

Český Beethoven (235 let)

Český skladatel, varhaník, klavírista a dirigent Jan Václav Hugo Voříšek se narodil 11. května 1791 ve Vamberku. Proslul jako skladatel jediné symfonie, která je srovnávána s dílem Ludwiga van Beethovena.

Hudební nadání zdědil po svém otci Václavu Františkovi, který byl varhaníkem, sborníkem a ředitelem školy. Vyučoval jej od dětství hudbě a hře na klavír. Jan Václav odešel v jinošském věku do Prahy, kde po absolvování gymnázia dále pokračoval ve studiu práv na filozofické fakultě Karlo-Ferdinandovy univerzity. Po roce 1813 odešel studovat do Vídně. Tam se mu otevřely nové možnosti a seznámil se s tehdejšími předními umělci, jako byli L. van Beethoven, F. Schubert, I. Moscheles nebo J. N. Hummel. V roce

Jan Václav Hugo Voříšek, autor Godefroy Engelmann, asi 1830

1822 ukončil studia práv a získal místo varhaníka u císařského dvora. Začal vyučovat hru na klavír a mezi jeho žáky patřili lidé z nejvyšších kruhů. Stal se uznávaným skladatelem klavírní, orchestrální a vokální hudby. Složil však jen jednu symfonii v tónině D dur (1821), která byla přirovnávána k raným dílům L. van Beethovena. Mezi další vynikající skladby patří Slavnostní mše B dur a Houslová sonáta G dur, op. 5. V následujících letech bojoval s tuberkulózou, nepomohlo mu ani léčení v Karlových Varech a Štýrském Hradci.

Pamětní deska na rodném domě na náměstí ve Vamberku

Krátce před smrtí navštívil svůj rodný kraj a staršího bratra Josefa Františka. Zemřel 19. 11. 1825 ve Vídni ve věku 34 let a byl pochován na währingrském hřbitově (vídeňský obvod). V roce 1925 byl hřbitov proměněn na park a Voříškův hrob srovnán se zemí.

Marie Petrušková

Rychlé pěsti (150 let)

Slyšeli jste někdy o americkém boxerovi Jacku Rootovi? Jeho rychlé pěsti mu pomohly k prvnímu titulu mistra světa v polotěžké váze. Kořeny tohoto borce sahají do jihočeské Frahelže.

Jack Root se narodil 26. května 1876 jako Janos Ruthaly ve Frahelži u Veselí nad Lužnicí, ale nikdo mu neřekl jinak než Jenda Kořen nebo Kořínek. Jeho otec (tesař) se v roce 1881 rozhodl odjet do USA, do „českého“ Chicaga. Po roce mohl manželce poslat peníze na cestu, aby za ním přijela i s jejich dvěma dětmi. Jenda chodil do školy a chtěl být tesařem jako táta. V bitce s vyděrači zvítězil na pěsti a trenér boxu Duffy ho pozval na trénink. Časem si „opravil“ jméno na Jack Root (Jan Kořen). Stoupal ve sportovní kariéře až k nejdůležitějšímu

Boxer Jack Root, asi 1901

Mistři světa v boxu – Jack Dempsey a Jack Root (vpravo)

utkání, které vyhrál nad Irem Charlesem „Kid“ McCoyem 22. 4. 1903. O titul pak přišel v zápase s Britem Georgem Gardinerem 4. 7. 1903. Během kariéry

vybojoval 55 zápasů, ve kterých získal celkem 47 výher, z toho 28 knock-outem a 15 na body. Po ukončení profesionální boxerské dráhy vstoupil do americké armády a bojoval v první světové válce. Jeho boxerské úspěchy a věhlas se po skončení války přetavily do funkce prezidenta a manažera National Boxing Association, která byla později přejmenována na World Boxing Association (WBA). Jack Root zemřel 10. 6. 1963 na infarkt v Los Angeles ve věku 87 let.

-babok-

1311
(715 let)
výprava krále Jana Lucemburského na Moravu
návštěva Olomouce, obnova závislosti Opavska na českém králi

1391
(635 let)
Betlémská kapele
24. 5. 1391 založení kapele, zanikla 1789, rekonstrukce z let 1950–1952

1861
(165 let)
Josef Švehla
* 15. 5. 1861
† 10. 5. 1934 český pedagog, regionální archeolog a spisovatel

Historia magistra vitae

1. 5. 2016 (10 let)

Z původního adventure mini-golfu vznikla jedna z nejmenších českých zoologických zahrad – **Zoo Plasy**. V roce založení měla 54 druhů zvířat v počtu 270 kusů. V roce 2024 to bylo již 92 druhů, tedy 339 zvířat. Návštěvníky oblíbenými druhy jsou bílý klokan, bílý tygr a bílý lev.

7. 5. 1991 (35 let)

V noci (ve 23:03) spadl na Benešovsku tzv. **Benešovský bolid** s jasností –19,5 magnitudy. Původní těleso (meteoroid) vážilo cca 4 tuny, do atmosféry vstoupilo rychlostí 21 km/s a pohaslo ve výšce necelých 17 km nad vesnicí Příbyšice. Jeho část byla nalezena až v dubnu 2011.

9. 5. 1926 (100 let)

V Československu se odehrál historicky **první ragbyový zápas** v brněnských Pisárkách. Střetla se brněnská mužstva SK Moravská Slavia a AFK Žižka Brno. Moravská Slavia vyhrála 31:17. Organizátor Ondřej Sekora (autor Ferdý Mravence) byl zároveň rozhodčím i trenérem obou týmů.

11. 5. 1546 (480 let)

Velký **požár Litomyšle** byl jednou z ničivých katastrof, které město v 16. století postihly, a uzavřel éru vlády Kostků z Postupic. Požár nastal v období nestability spojené se šmalkaldskou válkou a represemi proti jednotě bratrské. Město bylo v této době opakovaně sužováno ohněm.

11. 5. 1946 (80 let)

V Praze byl zahájen **1. ročník** mezinárodního hudebního festivalu **Pražské jaro** při příležitosti 50. výročí založení České filharmonie. Od roku 1952 byl festival zahajován cyklem symfonických básní Má vlast od Bedřicha Smetany (k uctění výročí jeho úmrtí 12. května).

Historia magistra vitae

15. 5. 1891 (135 let)

Byla zahájena **jubilejní zemská výstava v Praze** na výstavišti v Královské oboře. Ta se konala na paměť 100. výročí zemské výstavy z roku 1791, uspořádané při korunovací císaře Leopolda II. Původně se měla konat už v roce 1883 jako oslava 50. výročí založení Průmyslové jednoty.

15. 5. 1931 (95 let)

Uskutečnilo se úplně první **rozhlasové vystoupení** souboru Miloslava Dismana v Čs. rozhlasu ve stylizované reportáži „Podblanické děti návštěvou v Praze“. Tento počín předznamenal vznik slavného Dismanova rozhlasového dětského souboru, který byl oficiálně založen v roce 1935.

15. 5. 1991 (35 let)

V Praze byla zahájena **Všeobecná československá výstava** , která pokračovala v tradici obdobných výstav z let 1791 a 1891. Trvala do 28. 10. Měla velké ambice s mottem „Svět, ve kterém chceme žít“, ale ty nenaplnila, přišla polovina odhadovaného počtu návštěvníků a zůstaly po ní dluhy.

17. 5. 1991 (35 let)

Horolezec **Leopold Sulovský** (62) jako první Čech vystoupal na nejvyšší horu světa Mount Everest. Na vrchol se dostal prvovýstupem přes Nortonův kuloár v severní stěně. Za tento výkon byl oceněn titulem Horolezec roku a dodnes se jedná o nejhodnotnější český výstup na Everest.

18. 5. 1546 (480 let)

„V outerý **král Ferdinand** jsa ve Vratislavi a vyslyšev osoby, vyslané z stavů království českého s knížaty lehnickými, etc. Ten **soud začal** se v středu... a se děli s králem na soudu arcikníže Maximilián a biskup olomúcký.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 461)

„Divadlo je práce, nadání a disciplína“ (135 let)

Český režisér, herec, dramaturg a divadelní ředitel **Václav František Herein** , později **Václav Jiříkovský** , se narodil 8. května 1891 v Praze-Libni. Vyrůstal v rodině Václava Hereina a jeho manželky **Antonie, roz. Jiříkovské** .

Vztah k divadlu získal díky matce a strýci, herci a režisérovi Antonínu Jiříkovskému (z vděčnosti k němu později požádal o změnu příjmení Herein na Jiříkovský, což mu bylo výnosem Zemského úřadu Brno 2. 6. 1933 povoleno). Po ročním studiu na obchodní akademii v Praze utekl z domova k divadlu. Postupně se stal členem několika divadelních společností, kde herecky vyzrál, a začal také režisovat. Od roku 1914 působil v Brně, kde byl později jmenován ředitelem Národního divadla (1917). Scénu vedl krátce

Václav Jiříkovský, 1932

do roku 1918, poté získal vlastní koncesi a provozoval ji jako samostatný podnikatel. V roce 1919 odešel do Ostravy, podílel se na založení Národního divadla moravskoslezského a stal se jeho prvním ředitelem. Zde působil až do roku 1923. Po několikaletém angažmá ve Slovenském národním divadle v Bratislavě a částečně i v Praze se vrátil do Brna (1931), kde setrval až do osudového roku 1941. Gestapo ho zatkl 3. 11. a věznilo v Kounicových kolejích. V dubnu 1942 byl deportován do koncentračního tábora Osvětim, kde

Milan Sachs, Otakar Ostrčil a Václav Jiříkovský

zahynul 9. 5. 1942. Není známo, jak se jeho popel dostal do Brna, ale v roce 1946 byl uložen v kolumbáriu (odd. 4d, schr. 211) na Ústředním hřbitově v Brně, Čestná alej, skup. H5, hrob č. 99. Z manželství s herečkou Růžnou Lacinovou měl dva syny, Václava a Jiřího.

Alice Braborcová

foto © Wikimedia Commons, autor Martin Wolf; archiv Národního divadla Brno

Skaut Ivan Mánek (95 let)

V Račicích u Brna se 1. května 1931 narodil pozdější skaut, politický vězeň, člen PTP, dělník i zastupitel **Ivan Mánek** . Od roku 1940 žil v Českých Budějovicích, kde v květnu 1945 vstoupil do obnoveného Junáka a stal se členem budějovického 10. oddílu.

Po únoru 1948 spolupracoval s dalšími skauty v čele s Františkem Zahrádkou a zapojil se do šíření protirežimních tiskovin. Za tuto činnost byl 6. 9. 1949 zatčen. Ve dnech 8. a 9. prosince proběhlo přelíčení s 20 obviněnými u Státního soudu v Praze. Za sdružování proti státu byl Ivan Mánek odsouzen na čtyři roky vězení. Trest si odpykával postupně na šachtě ve Vinařicích u Kladna (důl Fierlinger), v trestném táboře Mořina a v Jáchymově. Po návratu z vězení pracoval ve strojírnách ve Velešíně a v říjnu 1953

Ivan Mánek, skaut

narukoval k 57. útvaru PTP v Kladně-Libušíně, kde pracoval na dole Nosek. Během vojenské služby dokončil maturitu a později pracoval ve stavebnictví. Po odmítnutí spolupráce s StB (1959) byl ze zaměstnání propuštěn. Poté pracoval v českbudějovické teplárně jako topič a později jako kontrolní dělník v Motoru. V letech 1968–1970 se znovu zapojil do skautského hnutí. V době normalizace byl veden jako nepřátelská osoba. Po roce 1989 byl opět aktivní v Junáku a v letech 1991–1998 vystudoval na Jihočeské univerzitě

Na skautském táboře s Františkem Zahrádkou

zdravotně-sociální fakultu a obor učitelství pro střední školy. Od roku 1990 byl budějovickým zastupitelem. Jako skaut pak nositelem Řádu čestné lilie v trojlístku. Ivan Mánek zemřel 15. 9. 2012 v Českých Budějovicích.

-felix-

foto © www.obraneprubudějovice.cz

1871
(155 let)
 týdeník Vesmír
3. 5. 1871
vyšlo první číslo časopisu, který založil V. F. Kumpošt

1886
(140 let)
 Marie Michálková-Martínková
* 4. 5. 1886
† 28. 1. 1972
česká spisovatelka, spolčnice Emy Destiniové

1936
(90 let)
 František Husák
* 24. 5. 1936
† 8. 11. 1991
český filmový a televizní herec, dabér

Neunikli spravedlnosti (80 let)

Prvním byl SS-Obergruppenführer, generál zbraní SS a policie Reinhard Heydrich, který zemřel na následky atentátu z 27. 5. 1942. Druhým byl Karl Hermann Frank, SS-Obergruppenführer, generál zbraní SS a policie, popravený 22. května 1946.

Frank se narodil 24. 1. 1898 v Karlových Varech. Z úředníka ve Vítkovicích a na železnici se stal knihkupcem. Založil Sude-toněmeckou vlasteneckou frontu (1933) a parlamentní Sude-toněmeckou stranu (1935). Po jejím zániku prchl do Německa a po podpisu Mni-

Reinhard Heydrich a Karl Hermann Frank, Pražský hrad, 1941

Frankova legitimace SS-Gruppenführera a státního sekretáře při říšském protektorátu pro Čechy a Moravu, 1940

a smrti Heydricha se stal v srpnu 1943 říšským ministrem pro Čechy a Moravu. Samovládce rozhodujícím o popravách bez soudů. Poslední rozkaz k popravě podepsal 1. 5. 1945 a zabijelo se v Terezíně. Když 9. 5. 1945 prchal z Prahy, byl zadržen v Rokycanech, předán Pattonově

armádě a poté letecky dopraven z věznic ve Wiesbadenu do Prahy. Zodpovídal se před Mimořádným lidovým soudem (spis K. H. Frank, Ls 1527/46) ze zločinů podle § 15 od srpna 1945 do května 1946. Hlavní obvinění se týkala jeho podílu na vyhlazení obce Lidice, občanů z obce Ležáky, smrti studentů ze 17. 11. 1939 bez soudu a z deportací na nucené práce do Německa. Rozsudek trestu smrti oběšením soud vynesl 21. května 1946. Druhý den, ve středu 22. května, byl na třetím dvoře pankrácké věznic ve 13.37 hodin před zraky asi pěti tisíc diváků oběšen.

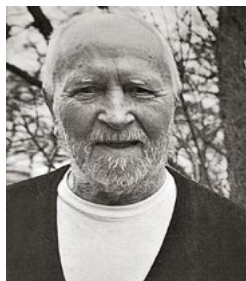
Alois Rula

foto © Wikimedia Commons

Pražská záchytká (75 let)

Dostat se na „záchytku“ asi není snem žádného člověka. Protialkoholní záchytné stanice (PZS) mají přesto stále plno. Svoji funkci u nás plní už 75 let.

Problémy s alkoholem jsou po celém světě a údajně první záchytky vznikaly na počátku 20. století v Rusku. Potřeba izolovat opilce, kteří ohrožují sebe a okolí, ničí veřejný majetek nebo vzbuzují veřejné pohoršení, je ale všeobecná. Jaroslav Skála, odpůrce alkoholu a nesmiřitelný bojovník proti němu, vybudoval a otevřel první stanici u nás 15. května 1951 v Praze u Apolináře. Tři dny čekala na prvního „zákazníka“, kterým se stal ruský námořní inženýr. Zkušební provoz nového zařízení trval tři měsíce, byl shledán úspěšným a postupně se další stanice objevovaly

doc. MUDr. Jaroslav Skála, kolem r. 1965

Protialkoholní záchytná stanice v Praze na Bulovce

po celém Československu i jinde ve světě. Skálovy metody se staly legendárními a v průběhu prvních třiceti let je jen v Praze poznalo na 180 000 lidí, po celém Československu pak milion. Nejednalo se jen o represii, ale pracovníci stanic nabízeli svým klientům po vystřízlivění i nápomoc při odvykání. Postupem času se záchytky staly

i místem pro odběr vzorků krve a moči od lidí podezřelých z trestné činnosti nebo toxikomanie. Pobyť na záchytné stanici se docela prodraží, protože není hrazen z veřejného rozpočtu. Že se jedná o stále aktuální téma, naznačují oficiální údaje o konzumaci alkoholu. Průměrná spotřeba v ČR se pohybuje mezi 8–10 litry čistého alkoholu na osobu za rok, včetně dětí a abstinentů. Denně pije přibližně 15–20 % obyvatel a alkohol se podílí zhruba 7 % na celkové úmrtnosti.

-babok-

foto © Wikimedia Commons, autor: Dobroš; www.krajskelisty.cz

1941
(85 let)
Viktor Vrabec
* 18. 5. 1941
† 2. 1. 2022
český filmový, televizní a divadelní herec

1946
(80 let)
Gustav Brom
* 22. 5. 1921
† 25. 9. 1995
český dirigent, kapelník a hudební skladatel

1996
(30 let)
Kolja
15. 5. 1996
premiéra českého oscarového filmu režiséra Jana Svěráka

18. 5. 1891 (135 let)

Budova Národního muzea

v Praze byla slavnostně **otevřena** po 6 letech výstavby. Monumentální novorenesanční palác uzavírající horní část Václavského náměstí navrhl architekt Josef Schulz. V letech 2011 až 2019 proběhla generální rekonstrukce a propojení s Novou budovou Národního muzea.

20. 5. 1431 (595 let)

„Na den Sv. Ducha, **císař Zigmund** v Římě od papeže Eugenia IV. korunou císařskou **korunován**. Jiní to korunování císaře Zigmunda pokládají léta 1433 a 15. den června, ale toho roku Sv. Ducha trefilo se 31. dne máje.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 466)

22. 5. 1921 (105 let)

Vznikla **Československá obec legionářská**, která sdružovala bývalé příslušníky zahraničního odboje v tehdejší Československu. Svůj původ odvozovala od Sokola a převzala od něj i organizační členění (jednota, župa, ústředí). Od roku 2012 vydává ČsOL čtvrtletník Legionářský směr.

23. 5. 1611 (415 let)

„V pondělí svatodušní **korunován** byl v Praze **na království české Matyáš**, bratr a nástupce Rudolfa II. Korunu svatováclavskou na hlavu jeho vložil kardinál Ditrichstein a všechny obřady vykonány s velkou slávou.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 474)

26. 5. 1621 (405 let)

„**Císař Ferdinand II. potvrdil** ve Vídni **rozsudek** nad vůdci povstání českého, po ukončených poradách dne 25. máje předložený. Při potvrzení rozsudku se řídil dobrozdáním komise a podepsal rozsudek nad 45 osobami.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 484)

Přemyslovská čára

V květnu 2025 jsem v KAM po Česku popisoval 84 kilometrů dlouhou Lucemburskou čáru, vedoucí od Sázavy přes malostranskou johanitskou komendu až po Panenský Týnec. Zeměměřiči od té doby vrtí hlavou, že tak přesně to jde provést jen s GPS a že ve 14. století to zkrátka nebylo možné.

Ono je to ale možná ještě zajímavější. Za myšlenkou johanitského kostela uprostřed všeho se dnes posuneme o několik dalších století zpátky.

Středový kostel Panny Marie pod řetězem konce mosta totiž za Lucemburků nestavěli na zelené louce. Už tam byla jeho předchozí verze z 12. století stavěná Přemyslovcem Vladislavem I. paralelně s mostem jeho manželky Judity. Ten most pak johanité z levého břehu Vltavy střežili, a proto je řetěz, který měli natažený na konci Juditina mostu, součástí názvu kostela.

Mnohé z toho prvního románského kostela je stále vidět. Až tam někdy budete vstupovat od Maltézského náměstí, tak si například všimněte, že portikus má zepředu a po stranách čtyři gotická zalomení, pravděpodobně od Parléře, a hned za ním je nádherný půloválný ústupkový románský portál původní Vladislavovy baziliky. Dělí je od sebe dvě století, a přitom na sebe skvěle navazují.

Stará Boleslav, tehdy však ještě ne pod tímto názvem, byla založena Přemyslovcem Spytihněvem I. Jeho rodiče Bořivoj a svatá Ludmila se při křtu od věrozvěsta Metoděje zavázali zakládat u nás kostely. První byl kostel svatého Klimenta v jejich sídelním Levém Hradci a druhý kostel Panny Marie, jehož zbytky lze dodnes spatřit v průchodu z II. na IV. nádvoří Pražského hradu.

V plnění slibu pokračoval i syn Spytihněv, který v Boleslavi postavil kostel Kosmy a Damiána, u jehož dveří později došlo ke známému střetu jeho synovců svatého Václava a Boleslava. Václav prý měl v okamžiku smrti na krku zavěšené Palladium země české, kovový reliéf Panny Marie s Ježíškem, který babička Ludmila dostala darem při tom křtu. Václavův strážce Podiven chtěl Palladium zachránit, uprchl s ním a po několika stech metrech jej zakopal. Pokračoval pak v útěku, avšak Boleslavovi vojáci jej dostihli a na místě oběsili.

O dvě století později, za vlády Vladislava I., bylo Palladium vyoráno na tamním poli. Vladislav nechal na tom místě postavit kostel Nanebevzetí Panny Marie, kde bylo Palladium

vystaveno a je tam dodnes. Snad jen s tou změnou, že místo v někdejším Vladislavově kostelíku se od počátku 17. století nachází v tamní raně barokní bazilice.

Svatý Jan pod Skalou založil Přemyslovec Břetislav I., syn knížete Oldřicha a pradleny Boženy, pradědeček několikrát zmíněného krále Vladislava a pravnuke bratrovraha Boleslava. Dle legendy zde v časech předposledního z legendárních Přemyslovců Neklana žil poustevník svatý Jan, někdy též zvaný Ivan. O něco později, to už za Neklanova syna Hostivíta, posledního z bájných Přemyslovců, měl na místě současně

Kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Boleslavi

jako moudrý stařec, se seznámil s prvním historicky doloženým Přemyslovcem Bořivojem, prý synem Hostivíta, seznámil se i s jeho manželkou svatou Ludmilou a občas je měl navštěvovat na nedalekém Tetíně.

Poustevník svatý Jan však zřejmě nikdy neexistoval. Nikdo takový svatořečen nebyl, o tom by se vědělo. Ta legenda byla sepsána někdy v době nalezení Palladia, nejspíš na objednávku Přemyslovců, možná právě Vladislava. Patrně nebyla vymyšlena ani tak kvůli Janovi, jako spíše kvůli Neklanovi, Hostivítovi, Bořivojovi, Ludmile a Břetislavovi, a to za účelem popularizace pradávnej historie jejich rodu. Podivuhodnou minulost si ostatně vymýšlely všechny významné rody. Přemyslovců, Lucemburkové, Rožmberkové i Habsburkové. Poslední jmenovaní by se bez toho snad ani ke svému panování nedostali.

A teď si opět vezměte mapu, kde možná stále máte nakreslenou Lucemburskou čáru, a spojte na ní boleslavskou baziliku Nanebevzetí Panny Marie se svatojanskou kaplí Povýšení svatého Kříže.

Johanitská komenda je na této tentokrát Přemyslovské čáře opět přesně uprostřed. A je tam ještě něco. Zatímco Lucemburská čára má sklon přesně 33° od jihovýchodu k severozápadu, tak Přemyslovská čára má sklon přesně 33° od jihu-západu k severovýchodu. Nebudu již psát o GPS, sextantu, náhodě či úmyslu. Úplně postačí, že je to prostě zajímavé.

Kostel Panny Marie pod řetězem konce mosta

kaple Povýšení svatého Kříže potkat Jana Křtitele, který mu předal kříž zahánějící svádívou neplechu i samotného ďábla. A ještě o něco později, to už

Historické město roku 2025

Titul se získává každoročně za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a zón. Vyhlášovatelem soutěže je od roku 1994 Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, Ministerstvo kultury ČR a Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Soutěž sledujeme řadu let a na rozdíl od komise je naše sledování jednodušší. Pro nás je vítězem každého ročníku každý krajský vítěz. Ceníme si snahu měst o záchranu památek, což je nákladná disciplína na dlouhé trati. Navíc po proběhnutí cílem se ocitají opět na startu nového závodu. Památky

nově nevznikají, přesněji zatím o nich nevíme, a tak ty stávající nám známé se udržují, opravují a zachraňují. Pokusy a omyly památkám nesvědčí a svědčit jim nemusí ani pokus o nový stavební zákon. To ale ukáže čas. Snad jednou nebudou naši potomci slavít Mezinárodní den zaniklých památek.

Cenu Historické město roku 2025 získala Náměšť nad Oslavou a částku milion korun. Krajské vítězové získali sto tisíc korun od Ministerstva kultury a města Kolín i Nový Jičín ještě Cenu ministryně

pro místní rozvoj a sto tisíc korun. Zvláštní uznání získalo město Kadaň.

Krajské vítězové – Historické město roku 2025

Sředočeský kraj – Kolín | Jihočeský kraj – Dačice | Plzeňský kraj – Kašperské Hory | Karlovarský kraj – Cheb | Ústecký kraj – Kadaň | Liberecký kraj – Nový Bor | Královéhradecký kraj – Hradec Králové | Pardubický kraj – Králupy | Kraj Vysočina – Náměšť nad Oslavou | Jihomoravský kraj – Lomnice u Tišnova | Olomoucký kraj – Šternberk | Moravskoslezský kraj – Nový Jičín | Zlínský kraj – Valašské Meziříčí | **Blahopřejeme.**

-red-

Lomnice u Tišnova

Nový Jičín

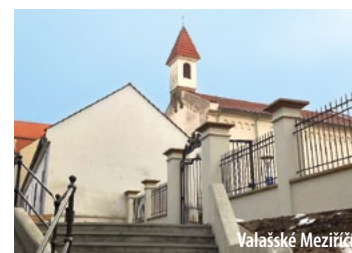
Šternberk

Kašperské Hory

Králupy

Valašské Meziříčí

Náměšť nad Oslavou – vítěz soutěže Historické město roku 2025

Vítejte v Náměšti nad Oslavou, v městě, kde se historie snoubí s podmanivou přírodou a kde máme Oslavu každý den. Náměšť nad Oslavou není jen zastávkou na mapě. Je to cíl, kde se šumění divoké řeky setkává s tóny koncertů a bohatými kulturními a sportovními zážitky.

Dominantou a srdcem města je renesanční zámek, vypínající se na skalnatém ostrohu nad řekou Oslavou, který vás očaruje nejen svou majestátností, ale i zajímavými expozicemi a unikátní knihovnou. Cestu k němu lemují tzv. „malý Karlův most“ s 20 barokními sochami, který patří k nejkrásnějším v celé zemi. Při toulkách městem vaše kroky povede kulturní promenáda, která vás mimo jiné přivede ke kostelu sv. Jana Křtitele a historické radnici, dvěma dominantám místního náměstí.

Barokní most se zámekem

Vaši pozornosti by neměla uniknout ani hrobka rodu Haugwitzů, místo odpočinku posledních majitelů panství, kteří svým působením zásadně ovlivnili architekturu i ducha celého regionu.

Pokud toužíte vyměnit městský shon za osvěžující přírodu, objevujte Náměšťsko ze sedla kola nebo v pohorkách. Naše město je branou do jednoho z nejmalebnějších koutů Vysočiny – údolí

přírodní rezervace Divoká Oslava, kde si na své přijdou rodiny s dětmi i zdatní sportovci. Značené turistické trasy vás provedou romantickými úseky s vyhlídkami na řeku, ke zříceninám hradů Lamberk a Sedlecký hrad – a třeba až na lovecký zámek Vlčí kopec nebo k rozhledně Babylon.

Náměšť nad Oslavou je i městem kontrastů. Na jedné straně můžete počítat každou vteřinu

Cyklisté u kostela sv. Jana Křtitele

a pocítit sílu koní pod kapotou závodních automobilů při každoročních závodech do vrchu. Naopak čas jako by se zastavil při poslechu mistrovských děl v podání světových virtuosů v rámci tradiční série koncertů Concentus Moraviae.

Ať už hledáte klid v hlubokých lesích v okolí řeky Oslavy, chcete objevovat skrytá zákoutí města a jeho památky, nebo vás láká bohatý kulturní život v čele s festivalem Folkové prázdniny, Náměšť vás nadchne a budete se k nám rádi vracet.

Ing. Jan Kotačka, starosta

www.namestnosl.cz

Kolín – krajský vítěz soutěže Historické město roku 2025

Již posedmé za sebou se Kolín stal Historickým městem Středočeského kraje. Městu byla udělena i Cena ministryně pro místní rozvoj.

Severní strana kolínského Karlova náměstí s restaurovanou kašnou a radnicí

Královské město založil Přemysl Otakar II. před rokem 1261 jako oporu své moci. I díky původní pravidelné šachovnicové síti ulic s velkým náměstím bylo historické jádro Kolína vyhlášeno v roce 1989 městskou památkovou rezervací. Nezapomenutelnou atmosféru města vytvářejí gotické měšťanské domy, upravené ve vrcholně barokním slohu a lemující Karlovo náměstí, renesanční radnice, restaurovaný mariánský sloup i ojedinělý soubor židovských památek Jeruzalém na Labi. Největším pokladem je areál Bartolomějského návrší s chrámem sv. Bartoloměje, jenž náleží k nejcenějším památkám středověké architektury v Čechách. Areál kolínského zámku představuje navzdory svému neúplnému zachování jednu z nejvýznamnějších památek města, v současnosti probíhá postupná rekonstrukce a dostavba této významné památky.

Množství realizovaných akcí obnovy kulturních památek v posledních letech ukazuje, že město Kolín nastavilo dynamický směr ochrany kulturního dědictví, ve kterém hrdě pokračuje i v letošním roce.

V rámci Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón bylo v Kolíně v roce 2025 provedeno 8 akcí, zejména restaurátorské práce na kašně na Karlově náměstí, oprava fasády domu v ulici Karoliny Světlé či obnova omítek v průchodu Žerotínského paláce v areálu zámku. Příspěvek z Programu regenerace v roce 2025 činil 2017 000 Kč.

www.kolinzije.cz

Zámecká secesní knihovna

Státní zámek Dačice

Dačice jsou Historickým městem roku 2025 v Jihočeském kraji

Dačice patří k nejstarším sídlům v nejvýchodnější části Jihočeského kraje. První písemná zmínka o tehdy ještě farní osadě je z roku 1183. Historické centrum města bylo v roce 1990 prohlášeno městskou památkovou zónou.

Klášteř s kostelem sv. Antonína Paduánského

Vyhlička U Třech křížů

Skutečnost, že město provádí péči o kulturní dědictví systematicky, s maximálním respektem k historickému rázu, ale současně přihlíží k potřebám jeho současného rozvoje a moderního života, letos na jaře stvrdilo vítězství v krajském kole soutěže Historické město roku 2025.

Chloubou Dačic je státní zámek, který byl v roce 2001 prohlášen za národní kulturní památku. Průvodně renesanční objekt procházel v průběhu staletí stavebními úpravami, z nichž ta poslední mu dala empírovou podobu. Interiér ukrývá skvosty v podobě nádherné secesní knihovny, unikátního empírového schodiště či novobarokní kaple. Prohlídková trasa vás provede životem šlechty v 19. a na počátku 20. století.

Městu vévodí mohutný barokní kostel sv. Vavřince s přilehlou renesanční věží, odkud je krásný

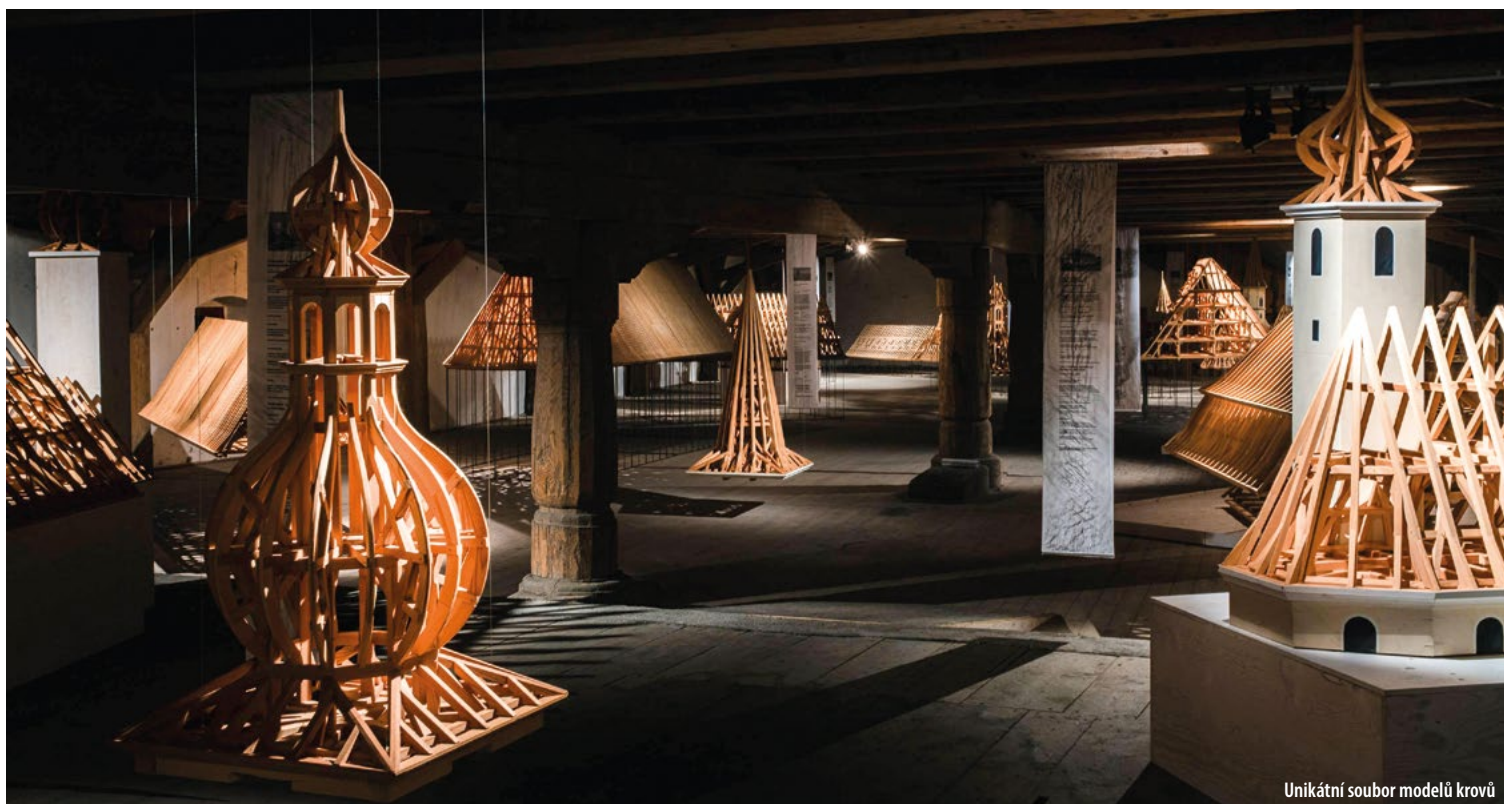
Kostel sv. Vavřince

výhled do okolí. Nepřehlédnutelný je klášter s kostelem sv. Antonína Paduánského, který byl postaven ve druhé polovině 17. století. Poutavou vyhlídku na město nabízí vrch U Třech křížů (501 m n. m.). Do odpočinkové lokality vás městským lesoparkem dovede nedávno obnovená křížová cesta.

Okolní krajinu zdobí stovky kapliček, křížů, božích muk a návesních kostelíků, ke kterým se můžete vydat po značených i doporučených trasách autem, vlakem, na kole i pěšky.

Infocentrum Dačice
Palackého nám. 1, 380 01 Dačice
+420 384 401 265
@ info@dacice.cz
@ infocentrumdacice
www.dacice.cz

Unikátní soubor modelů krovů

Zmenšený svět historických krovů

Město Cheb je krajským vítězem soutěže Historické město roku v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón za rok 2025.

NOVÁ prohlídková trasa od 1.5.

Zveme vás do městského dvora v Hradební ulici, kde vám představíme budovy a krovby bývalé městské sýpky a zbrojnice a zcela unikátní sbírku modelů krovů. Prohlídka představuje stavby v areálu městského hospodářského dvora, které sloužily jako sýpka a zbrojnice. Historický areál dvora je významnou součástí Městské památkové rezervace Cheb. V obou budovách jsou neobyčejně kvalitně zhotovené krovové konstrukce, které dokládají vrcholnou úroveň stavebního tesařství příslušné doby, a to v přímé vazbě na město Cheb a jeho hospodářský provoz.

Krov, čili nosná konstrukce střechy, bez ní to nejde

Jedinečný prostor vdechli duši vystaveným modelům

Františkánský konvent s kostelem Zvěstování Panny Marie a křížovou chodbou je jednou z nejvýznamnějších památek města. Kostel sv. Kláry je barokní chloubou, která patří městu a často je zájemem pro kulturní akce.

Pozdně gotická budova sýpky z 15. stol., známá i jako špejchar

Výstava v sýpce – Zmenšený svět historických krovů

autor modelů: Josef Hauer · výtvarně prostorové řešení a realizace: RCNKS, s. r. o. · autoři textů: Josef Hauer, Michal Panáček, Petr Růžička · popis exponátů, překlady: Josef Hauer, Jaroslav Strach, Günther Juba · grafický design výstavy: Kryštof Doležal · technická spolupráce: Truhlářství Kyselák · Poděkování: exponáty městu Cheb věnoval tesařský mistr Josef Hauer.

Výstava modelů není bezbariérová · prohlídka pouze s průvodcem cca 90 min. · součástí prohlídky jsou františkánský klášter a kostel sv. Kláry · rezervace www.visitcheb.cz | www.tic.cheb.cz

Turistické infocentrum Cheb
 ☎ +420 354 440 302
 @ infocentrum@cheb.cz
 www.tic.cheb.cz

Kadaň – město, které si svou slávu znovu vydobylo

Kadaň získala titul Historické město roku 2025 v Ústeckém kraji – ocenění, které není jen uznáním krásy, ale především dlouhodobé péče o jedinečné historické dědictví. A právě historie tohoto královského města sahá k nejvýznamnějším kapitolám českých dějin.

Radnice na Mírovém náměstí

Už za vlády Přemysla Otakara II. se Kadaň stala královským městem a díky své poloze i významným obchodním centrem. Její postavení dále posílil Karel IV., který jí udělil důležitá privilegia, včetně práva zřizovat vinice a pořádat výroční trhy. Duchovní a kulturní život po staletí formovaly církevní řády – v Kadani hned ve třech klášterech s františkánskou řeholí. Nejznámější z nich, klášter Čtrnácti svatých pomocníků, patří dodnes k nejcnějším památkám

regionu.

Kadaň dala světu i významné osobnosti. Mechanik a astronom Mikuláš z Kadaně se podílel na konstrukci pražského orloje a misionář a astronom Václav Pantaleon Kirwitzer, od jehož smrti letos uplyne 400 let, šířil vědu až v daleké Asii.

Novověk však městu nepřál. Za habsburské éry Kadaň postupně ztrácela význam a její poloha mimo hlavní dopravní trasy ji odsoudila k útlumu. Paradoxně právě tato stagnace pomohla uchovat historické jádro v mimořádně autentické podobě.

Ještě ve druhé polovině 20. století ale hrozilo, že o své dědictví přijde. „Když jsem se narodil, historické jádro Kadaně mizelo před očima. Přesto už v roce 1978 byla vyhlášena městskou památkovou rezervací a jen o vlásek unikla osudu jiných měst, kde historická centra ustoupila necitlivým zásahům. Po roce 1989 přišla změna – a já cítím velkou úctu ke všem svým předchůdcům, kteří měli odvahu vydat se cestou obnovy. Díky jejich rozhodnutím, spolupráci

Františkánský klášter

s odborníky i zapojení místních lidí se Kadaň postupně proměnila v symbol záchrany historického dědictví,” říká starosta Jan Losenický.

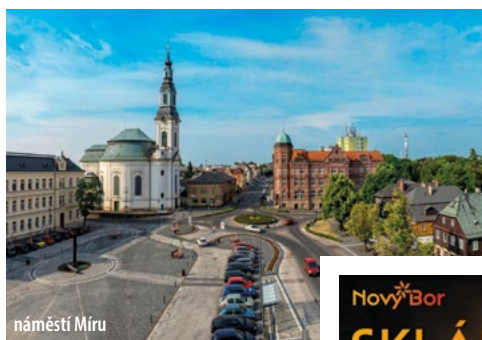
Dnes je Kadaň živým důkazem, že i město na okraji hlavních tras může být výjimečné. Opravené centrum, otevřené památky i citlivě obnovený veřejný prostor tvoří harmonický celek. Titul Historické město roku tak není náhodou – je výsledkem dlouhodobé práce, odpovědnosti a vztahu k historii, který se zde předává z generace na generaci.

Kadaň

www.kultura-kadan.cz
www.kadan.eu

Nový Bor je Historickým městem Libereckého kraje 2025

V krajském kole soutěže komise hodnotila čtyři města a vítězem se stal Nový Bor, který je považován za příklad dobré praxe v péči o historické prostředí.

náměstí Míru

„Do soutěže jsme se přihlásili i proto, že téměř 270 let, po které je Nový Bor městem, zanechalo řadu hodnot a stop, které se snažíme v rámci našich možností chránit a rozvíjet. Ocenění si vážíme jako potvrzení dlouhodobé práce, kterou město systematicky věnuje obnově svého historického prostředí i spolupráci s vlastníky památkových

objektů,” uvedl starosta Jaromír Dvořák. Program regenerace městské památkové zóny, který zde funguje již od roku 1995, byl letos velmi pozitivně vnímán odbornou komisí (NPÚ, MMR a Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska), která ve svém hodnocení dospěla k závěru, že Nový Bor patří mezi města, jež program regenerace využívají skutečně naplno a systematicky. Ocenění Nový Bor získal především za dlouhodobou a koncepční práci v oblasti památkové péče, díky níž se výrazně zlepšil vzhled městské památkové zóny. Hodnotící komise také přihlédla k tomu, že město při rozdělování financí upřednostnilo soukromé vlastníky a církevní objekty. Tento model je vnímán jako velmi efektivní, protože podporuje širší zapojení vlastníků do obnovy památek a přispívá k celkovému oživení historického centra.

Lasvit – Skleněný dům

Nový Bor je ovšem celosvětově znám jako Město skla, a proto jste zváni na tradiční Sklářské slavnosti, které se konají 19.–20. 6. 2026 a promění Nový Bor v živé město skla, hudby a gastronomie. Na náměstí zazní koncerty, ve Smetanových sadech se rozvoní street food festival, ve Sklářském muzeu se otevře nová výstava a všude ožije sklářské řemeslo ve formě sklářského trhu, ukázek sklářských technik či oblíbeného sklářského blešáku.

Nový Bor

Turistické informační centrum Nový Bor
Kalinova 106, 473 01 Nový Bor
+420 487 726 815
@ tic@novy-bor.cz
www.novy-bor.cz

Panorama Hradce Králové

Hradec Králové – město s královskou historií a živou současností

Město Hradec Králové se stalo vítězem krajského kola soutěže o Historické město Královéhradeckého kraje za nejlepší přípravu a realizaci programu regenerace Městské památkové zóny Hradec Králové v roce 2025.

Plavby po Labi

Kostel sv. Mikuláše

Hradec Králové, věnné město českých královen, okouzlí bohatou historií, jedinečnou architekturou i množstvím zeleně. Nabízí romantické procházky podél řek Labe a Orlice, odpočinek v parcích i aktivní vyžití v Městských lesích. Rodiny s dětmi potěší interaktivní expozice, hřiště, koupaliště Flošna, Labyrint Divadla Drak nebo oblíbené plavby po Labi. Město je zároveň přehlídkou architektonických stylů od gotiky až po modernu, spatjatou se jmény Jana Kotěry či Josefa Gočára a dalších architektů a umělců, a díky rovinatému terénu a husté síti cyklostezek je ideálním místem pro cyklisty i milovníky pohodových výletů do přírody.

Kulturní život města je pestrý a neustále se rozvíjí. Od dubna mohou návštěvníci zažít

novou autorskou instalaci **Divotvornosti v kostele sv. Mikuláše** v Jiráskových sadech, která moderní a hravou formou oživuje příběh této historické stavby, propojuje minulost se současností a zve k tichému zastavení i objevování skrytých souvislostí. Milovníky hudby zaujme **nová expozice PETROF Museum**, mapující více než 160 let historie světoznámé výroby klavírů, doplněná audio-průvodcem. Součástí je také audiovizuální prvek, který promění hru na klavír v originální umělecké dílo, jež si můžete nechat zaslat e-mailem jako vzpomínku na návštěvu.

Nevšední atmosféru nabízí také **koncertní zvonohra ve Sboru kněze Ambrože**, jejíž tóny si lze vychutnat při koncertních příležitostech

i během pravidelného denního hraní v 9:30, 12:00 a 17:00 hodin. **14. 6. 2026** se uskuteční **Koncert Zvonohry**, který připomene 100 let od položení základního kamene Sboru kněze Ambrože.

Rok 2025 se v Hradci Králové nesl ve znamení oslav 800 let od první písemné zmínky o městě. Po celém městě se rozprostřel pestrý kulturní i sportovní program, který přilákal tisíce návštěvníků i místních. Atmosféra slavnostního roku však nekončí – i letos nabídne historické centrum řadu atraktivních událostí. Ulrichovo náměstí roztančí **Letní swingová tanečnicka (17. 7. 2026)**, ulice

Divadelní festival REGIONY

Expozice PETROF Museum

i náměstí ožijí při mezinárodním divadelním festivalu **REGIONY (19.–26. 6. 2026)** a street festivalu **Let's Busk! (28.–30. 8. 2026)**. Významnou kapitolu historie připomenou vzpomínkové akce ke **160. výročí bitvy u Hradce Králové (3.–5. 7. 2026)** nejen v Šimkových sadech a na Velkém náměstí, ale také na původním místě bojiště z roku 1866 u Chlumu. Pomyslnou tečkou za letní sezonou se pak stane jedinečná podívaná – začátkem září se nad městem vznesou na čtyřicet horkovzdušných balonů v rámci projektu **Balonové nebe**.

Symbolickým příkladem spojení s nedalekými renesančními Pardubicemi je sportovní **Gočárův běh (23. 5. 2026)** nebo společný **Folklorní festival (5.–7. 6. 2026)**.

Hradec Králové

www.hradeckralove.org

Minikemp Nový rybník

pohodová základna pro výlety

Hledáte klidné ubytování v Příbrami blízko přírody i města? Minikemp v areálu Nový rybník nabízí ideální zázemí pro rodiny, turisty i cyklisty. Ubytovat se můžete ve stanech, karavanech i útulných chatkách.

Ubytování v útulných chatkách

Samozřejmostí je zázemí pro pohodlný pobyt a příjemná atmosféra rekreačního areálu. Velkou výhodou je i poloha, kdy jste během chvíle v Brdech, historickém centru Příbrami i u poutního areálu Svatá Hora. Přímo v areálu najdete sportovní i relaxační možnosti, občerstvení a prostor pro odpočinek u vody. Minikemp je skvělým místem pro víkendový pobyt i delší dovolenou.

Areál Nový rybník

Nový rybník Příbram – místo pro letní den

Areál Nový rybník patří k nejoblíbenějším v letním místům v Příbrami. Nabízí koupání, travnaté plochy pro odpočinek, písčitou pláž i dřevěná mola s výhledem na vodní hladinu. Návštěvníci zde najdou ideální spojení relaxace, pohybu a zábavy pro všechny generace. Součástí areálu je adventure golf, dětská hřiště, inline dráha, workout zóna, skatepark, sportovní plochy i příjemné občerstvení. V letní sezoně se zde konají kulturní akce, koncerty a promítání v letním kině. Nový rybník je ideální cíl pro rodinný výlet i aktivně strávený den.

Více na
www.szmpb.cz/areal-novy-rybnik

Klárov – objekt K 111

Utajovaný objekt v pražské ulici U Bruských kasáren chrání vrata vedoucí do opevnění pod Kramářovou vilou. Původně měla být naproti Strakově akademii stanice metra Klárov, ale nikdy sem žádná souprava nepřijela.

Eskalátorové tunely v objektu K 111 Klárov

Stanice metro nepřipomíná, jen šikmý eskalátorový tunel. Někdejší nástupiště se rozdělila na dvě podlaží a místnosti pro sklady, dílny a kanceláře. Výstavba probíhala v letech 1952–1953. Půlstoletí byl projekt v utajení, protože měl sloužit jako úkryt pro „Strakovku“. V září 1952 předložil návrh na stavbu pražského metra náměstek primátora (1950–1953) Chamrád. Přípravou projektu pověřila vláda ministra vnitra Noska v režimu „tajné“ a probíhala od 5. 4. do 15. 6. 1953. V letech 1954–1971 počítal s investicí přes 20 miliard Kčs, více než s 22,5 miliardami Kčs na vozový park a v době dokončení (1971) tu mělo jezdit 89 vlaků s třemi vozy. Základem sítě metra byly trasy A, B, C, ale vedeny byly jinudy než dnes. Trasa A měřila 23 km a vedla z Lahovic přes Chuchli,

Smíchov a Karlín až do Hloubětína a Kyjí. Trasa B měřila 20 km a spojovala Veleslavín přes Dejvice, Staré Město, Hlavní nádraží, Vinohrady, Floru a Malešice s Hostivaří. Trasa C měřila 24 km a vedla z Chodova přes Kačerov, Pankrác, Karlín a Holešovice do Kobylis, Ďáblic a Čakovic. Projekt byl předložen prezidentovi, předsedovi vlády a ÚV KSČ. Předseda vlády Široký požádal sovětské odborníky o radu, kteří po dvou měsících vzkázali: Nedoporučuje se... Vládní výbor proto výstavbu v červnu 1953 zastavil a tajný projekt pražského metra zmizel v létě 1953 v trezorech vnitra. Stanice Klárov, objekt K 111, ale už stál. Poslání stanice metra a dokumenty z časů studené války byly odtajněny až v roce 2012.

Luděk Sládek

Vstup do „tajné“ stanice Klárov, v pozadí Úřad vlády

foto © DPP Pavel Fojtík, Právo Jan Handreich

HLAVNÍ PARTNER
VIATRIS

HRDÝ PARTNER
PENNY

OFICIÁLNÍ PARTNER
Cool, S, S, S

OFICIÁLNÍ PARTNER
MATTONI

OFICIÁLNÍ PARTNER
TELINK

OFICIÁLNÍ PARTNER
Packy

OFICIÁLNÍ PARTNER
Městská část Praha 9

MEZI PLOTY

10 SCÉN – 100 ÚČINKUJÍCÍCH

30.–31. 5. 2026

GENERÁLNÍ PARTNER

innogy / Powered by MVM

Pod záštitou Ing. Alexandry Uděnína,
náměstkyne primátora hl. m. Prahy

**ZAHŘÁDA
IDUSÍ**

VE SPOLUPRÁCI

IBI REKREATIONČNÍ
KONCEPCIONÍ
BIZNIS

Lucie / Divokej Bill / No Name Xindl X / Adam Mišík / Tomáš Klus Sto zvířat / Kateřina Marie Tichá / Marpo / Poletíme? Martina Pártlová / Michal Hruza / Kašpárek v rohlíku Děda Mládek Illegal Band / Pam Rabbit / Berenika Kohoutová Midi lidi / Vanua2 / Tam Tam Batucada / THE TAP TAP Olfaktorika / Yellow Sisters / Duende / Panda Banda / Red Baron Band

PARTNERI SCAN, Letiště Praha, LESVCR, RUBIKON, ni, Monge

ZA PODPORY Ministerstvo kultury, Městská část Praha 9, Český festival

MEDIÁLNÍ PARTNER KAM

Kouřim

1261–2026 | 765 let

Kouřim, veduta od Johanna Willenbergera, 1602

První písemná zmínka o královském městě Kouřim pochází z roku 1261 a souvisí s užíváním magdeburského práva. Formulářová sbírka Jindřicha z Isernie z té doby potvrzuje již existenci hradeb. Ty byly králem Přemyslem Otakarem II. dávány za vzor dalším královským městům.

TIC Kouřim

Mírové náměstí 1, 281 61 Kouřim
☎ +420 321 784 004
@ infocentrum@metestokourim.cz

www.metestokourim.cz

foto © Wikimedia Commons

Krásná Hora nad Vltavou

1341–2026 | 685 let

Krásná Hora nad Vltavou, 60. léta 20. století

V okolí osady byla již na přelomu 13. a 14. století dolována zlatá ruda. Zakladatelkou pozdějšího městečka byla Eliška Přemyslovna, která mu udělila první privilegia. Ta potvrdil roku 1341 král Jan Lucemburský a slíbil všem, kdo se v městečku usadí, práva i propůjčky v dolech.

Krásná Hora nad Vltavou, č. p. 45
262 56 Krásná Hora nad Vltavou
☎ +420 318 862 309
@ mesto@krasna-hora.cz

www.krasna-hora.cz

foto © www.cz-mesta.eu

Husinec

1291–2026 | 735 let

Husinec, náměstí s kostelem, před 1937

Písemná zmínka z roku 1291 uvádí Jindřicha a Voka z Husince. První zmínka o městečku Husinci (Hussenicz) je pak z roku 1359. Roku 1596 potvrdil městečku Petr Vok z Rožmberka právo odumrti i právo vaření piva.

MěÚ Husinec

Prokopovo náměstí 1, 384 21 Husinec
☎ +420 388 331 101
@ mesto@husinec.cz

www.husinec.cz

foto © www.cz-mesta.eu

Nahlédnutí do depozitáře: Spící krása a Tváře neznámých vozů

Škoda Muzeum rozšiřuje své expozice a zve Vás na nový, unikátní prohlídkový okruh s názvem Nahlédnutí do depozitáře. Ten v sobě spojuje dvě fascinující haly: první fázi s názvem „Spící krása“ a nově otevřenou část „Tváře neznámých vozů“.

Čeká Vás více než 50 atraktivních exponátů umístěných v původních továrních halách s jedinečnou atmosférou. Mnohé z nich nebyly dosud představeny veřejnosti. Objevte vývoj automobilů od raných let minulého století až po odvážné vize budoucnosti.

Prohlídky probíhají pouze s průvodcem a na základě předchozí rezervace.

Škoda Muzeum

tř. Václava Klementa 294, Mladá Boleslav
tel. +420 326 832 038; muzeum@skoda-auto.cz
museum.skoda-auto.com

  @skodamuseum

SKODA
Muzeum

Dnes vaří...

Jiřina Bohdalová a její hosté

Nejlepší recepty z pořadu k významnému životnímu jubileu hostitelky

Rubrika Dnes vaří... je díky zájmu diváků České televize už více než deset let nepostradatelnou součástí pořadu Hobby naší doby. Jiřina Bohdalová a její hosté, nejčastěji osobnosti z umělecké branže, na televizní obrazovce vaří polévky, hlavní jídla, lehké večeře, pečou moučníky, chystají dezerty a saláty. Většinou podle rodinných receptů tradovaných z generace na generaci, jindy jsou tradiční pokrmy ozvláštěné fantazií jejich tvůrců, exotickými ingrediencemi a moderními trendy výživy. Tato kniha přináší sedmdesát receptů od padesáti šesti umělců jako ochutnávku toho nejlepšího, co hostitelka a její kolegové za ta léta v „televizní kuchyni“ pro diváky připravili. Přehledně uspořádané ingredience a pracovní postupy doplněné odkazy na videa z pořadu jsou snadným návodem na vaření krok za krokem.

cena: 349 Kč

<https://eshop.ceskatelevize.cz/>

? Kubánský dezert flan s Jiřinou Bohdalovou připravoval:

- a/ Ondřej Ruml
- b/ Matěj Ruppert
- c/ Osmany Laffita

Své odpovědi nám pošlete do 10. května z www.kampocesku.cz/souteze. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize eshop.ceskatelevize.cz. Novinky můžete sledovat i na www.facebook.com/ediceCT.

Pavel Juřík

Páni z Hradce a Slavatové z Chlumu a Košumberka

Páni z Hradce, nebo také „páni zlaté růže“, patří k nejstarším a nejvýznamnějším českým a moravským panským rodům. Jejich historie se začala psát již na konci 12. století. Z jeho řad vzešla řada úspěšných politiků a diplomatů (Jindřich I. z Hradce, Adam I., Zachariáš nebo Adam II.) a jejich odkazem jsou např. zámky Jindřichův Hradec a Telč nebo hrad Roštejn. Vydalo nakladatelství Universum.

cena: 399 Kč

www.luxor.cz

Kolektiv autorů

Meandry Kutné Hory

Česko-anglický, bohatě ilustrovaný průvodce po Kutné Hoře. Po úspěšném průvodci Meandry Prahy je tady pokračování: Meandry Kutné Hory. Staroslavné město, které se odjakživa s Prahou špičkovalo, bylo jasná volba. V novince je čtou po svém vybraní básníci a prozaici, publicisté, historici nebo výtvarníci. A čtou je jinak, z jiných úhlů, v jiném měřítku. Nejen jako architektonickou perlu s mnohasetletými dějinami, mýty a legendami, ale taky jako místo k aktuálnímu životu: s parky a skluzavkami, kávou a koláčem.

cena: 498 Kč

www.meander.cz

Město Tábor

Tábor – město husitů

Infocentrum Město Tábor vydalo nový komiksový průvodce Tábořem pro děti, který je zavede do husitské minulosti města. Hravě, originálně, s humorem. Osvědčené autorky Petra Braunová a Barbora Brůnová se s nadšením letos v únoru vrhly do práce a dílko je na světě! Skládanka o deseti stránkách je k dostání v infocentru na Žižkově náměstí.

cena: 15 Kč

www.visittabor.eu

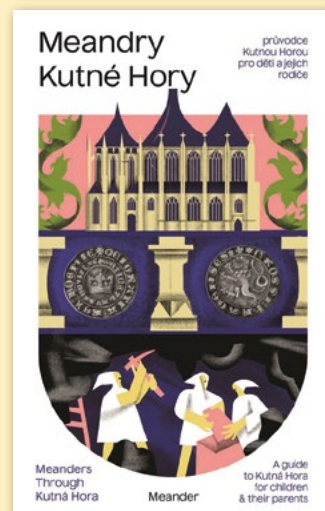
Teddy Keen

Ztracená kniha dobrodružství

Faksimile zápisníků neznámého cestovatele plná příběhů, dovedností a tajemství divočiny. Strhující pocta divočině a touze po objevování. Kniha plná příběhů z džungle, pouště i polárních krajů, doplněná nádhernými ilustracemi a praktickými radami, jak přežít a žít v přírodě. Čtenář se vydá na cesty napříč světem – do Afriky, kde hrdina bojuje s hyenou, do Sahary zasažené prachovou bouří i do Antarktidy, kde ho budí tučňák císařský.

cena: 499 Kč

www.knihykazda.cz

připravila: Alice Brabřarová (brabarovca@kampocesku.cz)

Za krásnými výhledy do Freyungu i Vimperka

Interreg

Kofinanciert von der Europäischen Union
Spofinancováno Evropskou unií

Bayern – Česko

Města Vimperk a Freyung poji partnerství více než 23 let. Výsledkem spolupráce je přeshraniční projekt s novou rozhlednou na Geyersbergu ve Freyungu a revitalizovanými Pivovarskými terasami ve Vimperku.

Pivovarské terasy, vyhlídka, Vimperk

Stavby propojuje etapová trasa **Architektúra BEZ HRANIC** pro pěší i cyklisty (52 km, 4 etapy). Pokud budete vycházet z Vimperka, naskytne se vám z Pivovarských teras krásný výhled na **zámek a městské opevnění** s Černou branou. Z vyhlídky pokračujte ulicí Zlatá stezka, kterou stráží středověké **hradební věže**. Za návštěvu stojí i nedaleké **scesní náměstí** s dvěma kašnami. V místním infocentru si lze domluvit **komentovanou prohlídku městské zvonice**, ze které budete mít celé historické centrum jako na dlani. Cestou do Freyungu minete další zajímavá díla vytvořená lidmi

v česko-bavorském pohraničí – kostely, kapličky, úvozy Zlaté stezky, řopíky, mosty či Klášterský viadukt.

Ve Freyungu nevynechejte **Wolfsteinské vlastivědné muzeum** ve Schramlhausu, farní kostel **Nanebevzetí Panny Marie** nebo zámek **Wolfstein s muzeem Jagd-Land-Fluss**. Po výstupu na 31 m vysokou rozhlednu Geyersberg zakončíte trasu panoramatickým výhledem na Šumavu a Bavorský les.

Stáhněte si **audioprůvodce SmartGuide** s trasou Architektúra:

Tipy na kulturní akce:

16. 5. Majáles Vimperk (10. ročník hudby a zábavy)
30.–31. 5. Vimperská pouť
do 8. 11. Výstava Komické hudební stroje ve Freyungu v rámci Bavorské zemské výstavy – Hudba v Bavorsku

Informační centrum Vimperk

+420 724 176 545

infocentrum@mesto.vimperk.cz

www.vimperk.cz/ic/

Borovany

1186–2026 | 840 let

Borovany – prelatura a kostel, před 1930

První písemná zmínka o Borovanech pochází z roku 1186 a zmiňuje svědectví místních při vymezování hranic pozemků, darovaných knížetem Bedřichem klášteru ve Zwettlu. Koncem 13. století vlastnil Borovany rod Vítkovců, od roku 1327 Vilém z Landštejna.

IC Borovany

Žižkovo nám. 1, 373 12 Borovany

+420 387 001 356

info@borovany-cb.cz

www.borovansko.cz

foto © www.cz-mesta.eu

Za vlaky, zážitky i tvořením

Jindřichův Hradec láká na pestrý program

Jindřichohradecká úzkokolejka zpět na trati

Úzkokolejka znovu ožila a otevírá cestu do malebné krajiny

Jindřichohradecká úzkokolejka se po letech odmlky vrátila zpět do provozu a zve na vyjížďky, které potěší malé i velké. Za jejím znovuoživením stojí stovky hodin práce dobrovolníků, podpora měst i tisíců nadšenců. Díky nim se podařilo vrátit úzkokolejce její místo v krajině, které si během let vybuodovala. Na návštěvníky čeká víkendový provoz, během něhož motoráček vyrazí třikrát denně. Dětem se tak otevírá svět plný kolejí, zatáček a dobrodružství, kde mohou zblízka poznat kouzlo vlaků a užít si jízdu, na kterou se nezapomíná.

Cesta úzkokolejkou není jen přesun, ale i malý výlet do minulosti a možnost vnímat krajinu jinak – pomaleji a s větším zážitkem.

Modelové kolejiště: velký příběh železnice v miniatuře

Zážitek z jízdy vlakem si lze v Jindřichově Hradci prodloužit i mimo skutečné koleje. Ve Výstavním domě Stará radnice čeká modelové kolejiště plné detailů a pohybu, které vtáhne děti i dospělé do světa vlaků. Nová sezona přinese rozšíření expozice o část věnovanou úzkokolejce. Návštěvníci uvidí modely známých stanic, zastávek i typické „splítky“ kolejí a tratě směrem na Obrataň a Novou Bystřici.

Přijď zkrotit Lva!

Akční den pro děti i dospělé

Jindřichohradecký lev 2026 (16. května) promění areál cvičiště 44. LMOPR v Jindřichově Hradci v den plný pohybu, adrenalinu a zábavy. Pro dospělé je připraven extrémní překážkový závod s více než 6 km dlouhou trasou a 30 překážkami, které prověří sílu i vytrvalost. Děti si užijí vlastní závody podle věku, překážkovou dráhu i parkour workshop, který mohou zdolávat opakovaně i s rodiči. Velkým lákadlem budou také ukázky vojenské techniky.

Jindřichohradecký lev 2026 se koná 16. května

Kde se hlína mění v zážitek!

V dílně Z hlíny do vitríny si děti i dospělí mohou vyzkoušet tvorbu z hlíny – od malování keramiky po modelování vlastních postavíček či zvířátek. Odvážnější si zkusí i práci na hrnčířském kruhu a zjistí, jak vzniká hrnek nebo mistička.

Dílňa je ideálním místem pro dny, kdy není pěkné počasí – uvnitř vzniká barevný svět plný fantazie a originálních nápadů, které si návštěvníci odnesou domů.

Jindřichův Hradec

Více na
infocentrum.jh.cz
uzkokolejky.cz

Kaplička v Lipnici

V malé vesnici Lipnice 3 km od Spáleného Poříčí můžete spatřit zajímavou stavbu – kapličku ve tvaru rotundy.

Zvonice zde byla již v 18. stol., ale ve 20. stol. byla zbořena. Po roce 2000 začalo město Spálené Poříčí s přípravou nové kapličky. Byla vystavěna z prostředků města i ze sbírky mezi občany a na přání místních byla v roce 2006 zasvěcena sv. Petru a Pavlovi plzeňským biskupem Františkem Radkovským. V roce 2018 byla kaplička zveleběna instalací vitrážového triptychu Povolání sv. Petra a Pavla Ježíšem.

Lipnice je díky svému historickému tvaru okrouhlice vyhlášena vesnickou památkovou zónou.

www.spaleneporici.cz

Český les jinak: pod zem, pod vodu i pod hvězdy

Chcete poznat Český les trochu jinak než jen z turistických stezek? Vydejte se objevovat náš region pod zem, pod vodu i pod otevřené nebe.

S přibývajícím teplotami přijde vhod příjemné ochlazení v podzemí. **Ve Stříbře** můžete navštívit **hornický skanzen**, který vás zavede do světa dávné těžby a práce horníků. **Hornickou historii** poznáte také **v Plané**, kde se muzeum nachází přímo ve staré štole a představuje nejen nástroje a techniku, ale i slavnostní hornické uniformy. Zcela výjimečný zážitek nabízí Domažlice. **V Dole Na Kole** uvidíte unikátní sbírku minerálů, které při speciálním ultrafialovém světle září ve tmě.

Nevšední pohled nabízí i krajina pod vodou. Průzračný **lom ve Starém Klíčově** láká nejen ke koupání v horkých dnech, ale také k návštěvě podvodní pozorovací komory, odkud můžete sledovat život na dně lomu. Odvážnější návštěvníci si zde mohou vyzkoušet i potápění. V letních

Hornické muzeum Planá

měsících se v areálu konají koncerty, výstavy a nechybí ani občerstvení.

A **když se setmí**, stačí zvednout hlavu, i to může být zážitek, který patří k dnešním cestovatelským trendům slow travel. Český les je jednou z oblastí s minimálním světelným smogem, a je proto ideálním místem k pozorování hvězdné oblohy. Pokud chcete zažít hvězdy s odborníky, vydejte se 2. května na vrchol Čerchova, kde se uskuteční první ročník

společného pozorování hvězd v Českém lese.

Český les
turistická oblast

[nasceskyles](https://www.facebook.com/nasceskyles)

[nasceskyles](https://www.instagram.com/nasceskyles)

www.ceskyles.eu/co-navstivit/

Neobjevené skvosty kraje:

Výlety bez davů, které si zamilujete

Toužíte po objevování bez turistického shonu? Plzeňský kraj ukrývá fascinující místa, která stále zůstávají stranou hlavního turistického náporu.

Zámek Bor u Tachova

Zámek Bor – novogotická perla Tachovska

V srdci města Bor u Tachova se tyčí zámek, který svou dnešní podobu získal náročnou proměnou původního středověkého hradu. Svoji dnešní podobu, jíž dominuje **romantický novogotický styl**, získal areál během 19. století. Zámek nabízí **tři prohlídkové okruhy**. Objekt obklopuje park s rybníkem.

Atom Muzeum Javor 51 – unikátní vhlad do studené války

Mezi obcemi Míšov a Borovno v Brdech se v hloubi podzemního bunkru skrývá **Atom Muzeum Javor 51**. Tento bývalý tajný sklad sovětské jaderné munice z roku 1965 je dnes zachovalým technickým unikátem. Na ploše **1 600 m²** nabízí autentickou atmosféru doby, kdy se svět připravoval na jaderný střet.

Atom Muzeum Javor 51

Srní Dům Karla Klostermanna

Dům Karla Klostermanna v Srní – spisovatelův svět šumavských románů

V citlivě zrekonstruované barokní faře v obci Srní se nachází nově otevřené moderní muzeum a badatelna. Expozice vás poutavou formou provede světem spisovatele Karla Klostermanna a představí šumavskou přírodu i historii jako živoucí organismus.

Tajemství grypšovských mumií a renesanční krása v Kralovicích

Kralovický kostel sv. Petra a Pavla je neobjeveným skvostem, který láká na sytě rudé cihly, renesanční sgrafita a evropský unikát – rodovou hrobku s mumiemi Grypsků. Tajuplná podzemní expozice a bohatá historie chrámu nabízejí silný zážitek, který si užijete bez davů.

CCRAK

CENTRÁLA CESTOVNÍHO RUCHU
PLZEŇSKÉHO KRAJE

www.turisturaj.cz

Mašťov

1196–2026 | 830 let

Mašťov, kostel Nanebevzetí Panny Marie

Před rokem 1153 získal zdejší území Milhost starší z Milhostic a začal je kolonizovat. Kolem roku 1188 zde již existovalo 15 vsí. Jeho syn Milhost mladší zřejmě roku 1192 daroval celé území cisterciákům, což potvrzuje listina knížete Jindřicha Břetislava z roku 1196.

Město Mašťov
Náměstí 810, 431 56 Mašťov
☎ +420 474 397 243
✉ podatelna@mastov.cz

www.mastov.cz

foto © www.cz-mesta.eu

Mikulášovice

1446–2026 | 580 let

Mikulášovice, celkový pohled před 1911

Území Mikulášovic získal český král Vratislav II. roku 1076. Zdejší osadníci se věnovali pálení dřevěného uhlí, později chovu dobytka a zemědělství. Roku 1446 je tato ves zmiňována jako Nickelsdorff.

Městské informační centrum
Mikulášovice č. p. 19, 407 79 Mikulášovice
☎ +420 733 111 094
✉ ic@mikulasovice.cz
📘 www.facebook.com/mikulasovice

www.mikulasovice.cz

foto © www.cz-mesta.eu

Národní park Šumava (35 let)

Nařízením vlády České republiky č. 163/1991 Sb. byl zřízen 10. května 1991 Národní park Šumava a byly stanoveny podmínky jeho ochrany. Nařízení bylo v průběhu let mnohokrát doplňováno, upravováno a měněno.

Prameniště Vltavy pod Černou horou

Ochranný status a zonace území národního parku jsou nezbytným prostředkem k obnovení ekologické stability krajiny. Šumava má tři zóny ochrany, které stanovují pravidla chování pro obyvatele i návštěvníky.

I. zóna – přísná přírodní, je ponechána přirozenému vývoji bez ovlivňování člověkem.

Chalupská slat

II. zóna – řízená přírodní, slouží k udržení přírodní rovnováhy a postupnému přibližování stávajících ekosystémů přirozeným společenstvům.

III. zóna – okrajová, zahrnuje území člověkem značně pozměněná a střediska soustředěné zástavby. Cílem je udržet a podporovat využívání této zóny pro trvalé bydlení, služby, zemědělství, turistiku a rekreaci, pokud to není v rozporu s posláním národního parku.

V rámci NP a CHKO Šumava evidujeme **zatím** tato návštěvnícká centra a informační střediska: NC Kvilda · NC Srní · IS Kvilda · IS Stožec · IS Kašperské Hory · IS Alžbětín · IS Svinná Lada · Hájenka Březník · Registrační informační místo Soumarský Most · IS Idina Pila · Poledník · Soví voliéry · Stanice pro handicapovaná zvířata · Rybí líheň Borová Lada.

-lgs-

zdroj: www.nps.sumava.cz; foto © Luděk Sládek

Lužické hory – kraj čedičových kup s dalekými výhledy (50 let)

Kdysi Lužické hory pokrývaly neprostupné pohraniční hvozdy, dlouhá staletí je ale utvářel i člověk. Prosluly tradicí ruční výroby, broušení a malování skla. Chráněnou krajinnou oblastí jsou již 50 let.

Panorama Lužických hor, v pozadí Studenec

Zdejší krajina je typická čedičovými a žnělcovými kupami, z nichž nejznámější jsou Klíč, Zlatý vrch nebo Studenec. Kopce se střídají s bizarními tvary pískovcových skal, kamennými moři a starými bučinami. Rozlehlé lesy přecházejí v pestré podhorské louky s bohatstvím remízku, mezi a solitérních stromů. V potocích a říčkách žijí pstruzi potoční

Vzácná hvězdnice alpská

a vranky obecné, níže po proudu i stříbrní lipani podhorní. Doma je tu vzácná mihule potoční, asi 15 cm velký živočich hadovitěho těla s kruhovitými ústy. Někdy tu můžete vidět kamzíky. Nejsou zde ale původní, vypuštěni byli na začátku 20. století.

Na svazích mnoha zdejších vrchů se zachovaly suťové lesy. Náročný terén je ochránil před intenzivním obhospodařováním. Na loukách a pastvinách na jaře kvetou vzácné orchideje – prstnatec májový nebo Fuchsův, později v létě kruštík bahenní.

Lužické hory vás upoutají také lidovou architekturou hrázděných, zděných a roubených staveb. Pro ně jsou charakteristické takzvané podstavky. Dřevěná konstrukce, která je předsunutá před stěny přízemí, nese váhu patra nebo střechy. Je to poznávací znamení zdejšího kraje.

aopk.gov.cz

foto © Tomáš Besta

Lovosice

sledujte nááááás mestolovosice.cz

Objevte Lovosice

– malé město s velkým překvapením

Hledáte místo, které vás překvapí svou atmosférou, krásnou přírodou i živým kulturním děním? Vydejte se do Lovosic – brány do kouzelného České středohoří.

V samotném srdci města to žije díky Centru kultury LOVOŠ, které nabízí pestrý program koncertů, divadelních představení i společenských akcí a láká návštěvníky z celého regionu. Ať už přijedete za dobrodružstvím, odpočinkem nebo kulturou, Lovosice vám nabídnou víc, než čekáte. Přijďte objevit místo, kde se klid přírody potkává s živou energií města.

Nenechte si ujít oblíbené **páteční hudební večery Po-HoV** na Václavském náměstí, které i letos přinesou živou hudbu a příjemnou letní atmosféru pod širým nebem. Každý pátek nabídne jiný hudební zážitek – od folku a blues přes pop až po reggae či tematicky laděné večery. Centrum města se promění v místo setkávání, kde si můžete užít koncerty, posedět s přáteli a vychutnat si občerstvení i pohodovou náladu letních večerů. Ani letos nebudou chybět dva speciální tematické večery inspirované zahraničím. Z jakých koutů světa se podíváme do Lovosic? Nechte se překvapit!

Nezapomeňte, že kromě hudebních večerů vás čekají i další skvělé gurmánské akce. Například **Gulášový festival a slavnosti piva** – akce, která

spojuje gastronomii s hudbou a zábavou. Její součástí je i soutěž o nejlepší guláš, ochutnávky specialit a regionálního piva. Pro milovníky sladkostí chystají Lovosice **Sweetfest**, festival plný dezertů a cukrářských specialit. Budete si moci pochutnat na dortících, koláčích i netradičních pralínkách.

Lovosice jsou známé svými tradičními slavnostmi, které přitahují návštěvníky z širokého okolí. Mezi nejvýznamnější patří **Václavská pouť**, která přináší atrakce a hudební program pro ce-

lou rodinu, **Hašmar Country Festival**, spojující hudbu a umění v přátelské atmosféře, a **Altros Rockfest**, hudební festival zaměřený na rockovou hudbu. Tyto akce dělají z Lovosic živé město plné zábavy, chutí a kulturních zážitků.

Pro malé dobrodruhy a milovníky zábavy máme připraveny dva dny plné zábavy. Děti si mohou vyzkoušet různé atrakce, zapojit se do kreativních aktivit a užít si spoustu nových zážitků. **LOVO Young Festival** je letošní novinkou lovosického kulturního léta a společně s **Rodinným festivalem Špunt** slibuje nezapomenutelné chvíle pro

všechny malé i větší návštěvníky. Ti se jako každoročně mohou těšit na **barevné letní úterky**, během nichž si budou moci tvořit, zhlédnout pohádku, a užít si tak ještě více zábavy.

Lovosice zahajují sezonu stylově – a vy u toho nesmíte chybět! Více informací najdete na www.cklovos.cz.

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. Uhádneš, kolik osob denně převezl převozník na našem přívozu mezi Lovosicemi a obcí Píšťany během loňské letní sezony, tj. od května do října 2025?

- a) 82
- b) 106
- c) 145

2. Kolikrát vystřelili házenkáři Lovců Lovosice v řádné hrací době (tj. bez sedmičkového rozstřelu) na branku soupeře v rámci 2. čtvrtfinálového utkání Chance extraligy 2025/2026 proti Zubří? Připomínáme výsledek po šedesáti minutách: 30:30.

- a) 46 střel
- b) 35 střel
- c) 27 střel

3. Víte, že Lovosice mají svoje LOVO Kino? Promítá se vždy v sále LOVO Divadla a v roce 2025 mělo promítání u diváků velký úspěch. Kolik filmů se v roce 2025 v Lovosicích promítalo?

- a) 10
- b) 7
- c) 5

? Své odpovědi nám pošlete do 10. května z www.kampocesku.cz/souteze. Deseti autorům správných odpovědí zašle Centrum kultury Lovoš zajímavé ceny.

Centrum kultury LOVOŠ

Centrum kultury Lovoš
8. května 13, 41002 Lovosice
☎ +420 770 147 510
@ tourism@cklovos.cz
www.cklovos.cz

Od Naděje kolem Sitrného pramene

Asi 8 km dlouhý okružní pěší výlet v chráněné krajinné oblasti Lužické hory vás provede údolím Hamerského potoka kolem přehradní nádrže Naděje, „ledovcové“ jeskyně a Sitrného pramene. Pro kočárky a kola je vhodná jen část trasy. Na její začátek můžete dojít pěšky od autobusové zastávky v osadě Trávník, nebo z Juliovky v Dolní Světlé. Vyjít můžete také z parkoviště „U Jána“.

Sitrný pramen

Přehrada Naděje

Přehrada Naděje je údolní nádrž, která byla vybudována v letech 1937–1938, aby zásobovala energií mlýny, pilu a hamr ležící po proudu potoka. V čisté vodě se tu kromě několika druhů obojživelníků vyskytuje také kriticky ohrožený rdest alpský.

V severní stěně Suchého vrchu se ukrývá malá puklinová jeskyně. V dobách, kdy byly zimy studené a s dostatkem sněhu, se její stěny zchladily a stékající voda při jarním tání vytvářela úchvatnou ledovou výzdobu. V létě se u jeskyně zdržuje několik druhů netopýrů, třeba netopýr velký, velkouchý

nebo hvězďavý. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR tu pravidelně každý rok na začátku září spoluorganizuje Evropskou noc pro netopýry.

Voda v Sitrném prameni nemá se sírou nic společného. Když ji ochutnáte, snadno odhalíte, že obsahuje železo. Její žlutooranžové zbarvení mají na svědomí řasy, bakterie a sinice, kterým se v železité vodě daří.

snamidoprirody.cz

Krásná Lípa

1361–2026 | 665 let

Krásná Lípa kolem r. 1918

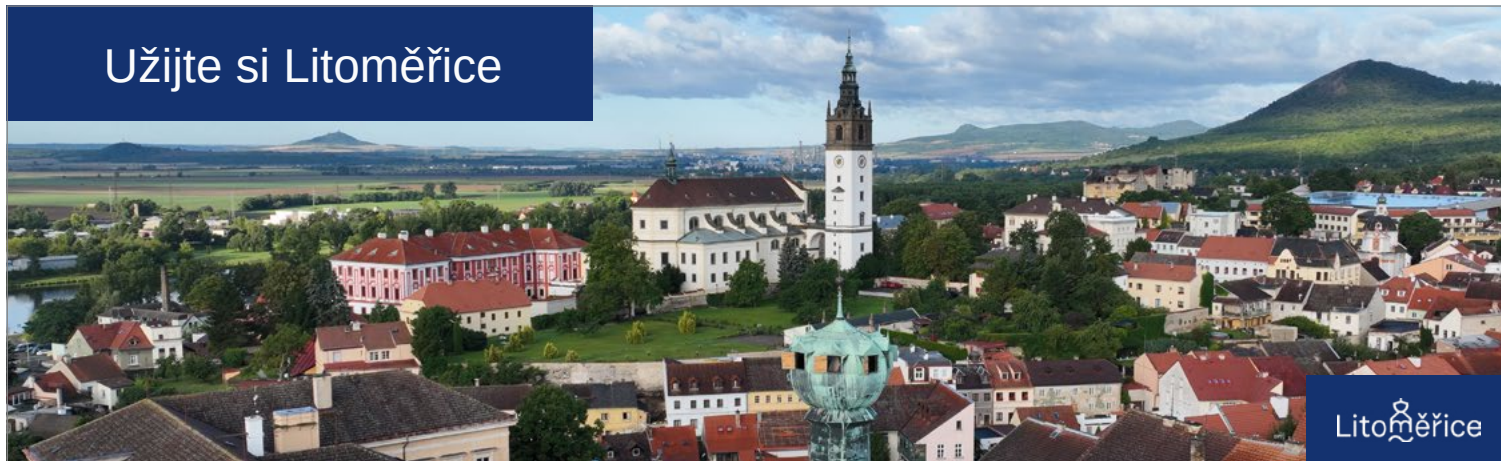
V místech dnešního městečka stával již ve 12. století kostelík. Osídlení zde vzniklo ve druhé polovině 13. století a souviselo s kolonizací kraje Ronovci. První písemná zmínka o vsi pak pochází z roku 1361, kdy je jako její majitel uváděn Vaněk z Vartenberka.

Dům Českého Švýcarska, Krásná Lípa
Křínické náměstí 1161/10, 407 46 Krásná Lípa
☎ +420 775 552 789
@ informace@ceskesvycarsko.cz

www.ceskesvycarsko.cz

foto © Tomáš Besta

Užijte si Litoměřice

Litoměřice

Mezinárodní výstava psů
Výstaviště ZČ
23.-24. 5.

Koncert Chinaski
Výstaviště ZČ
19. 6.

Bezva fest
Střelecký ostrov
20. 6.

Velký letní koncert
Mírové náměstí
21. 6.

Mezinárodní pivní festival
Tyršovo náměstí
15. 8.

Zahrada Čech
50. výročí
Výstaviště ZČ
11.-16. 9.

Navštivte také:

Vyhlídkovou věž s expozicí Kalich

Severočeskou galerii výtvarného umění

Světničku Karla Hynka Máchy

Muzeum Křišťálový dotek

Dílnu ručního papíru

Expozici Richard

Dómský pahorek

Gotické dvojče

Galerii Marionet

Historické sklepy

Hrad Litoměřice s expozicí vinařství, výstavu komika Felixe Holzmann, a expozici litoměřického pivovarnictví

www.litomerice.cz

Chmelový maják

Žatec a krajina žateckého chmele: Světové dědictví, které musíte zažít

Jsou místa, která navštívíte, a místa, která si vás podmaní. Žatec patří do té druhé kategorie. Město s krajinou, kde se čas po staletí měří rytmem pěstování chmele, se právem hrdě hlásí ke svému zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO.

Chmelový Orloj

Srdcem tohoto unikátu je areál **Chrám Chmele a Piva** – místo, kde se tradice potkává s moderním zážitkem a kde historie doslova ožívá před očima.

Vaše cesta začíná u **Chmelového majáku**. Zapomeňte na klasické rozhledny. Tady vás čeká unikátní cesta výtahem se 3D projekcí. S brýlemi na očích se vznesete nad červené střechy královského Žatec a prožijete virtuální let, který vás seznámí s městem

z úplně jiné perspektivy. Pro ty, kteří chtějí vystoupat po vlastních, je k dispozici schodiště vedoucí až na samotný vrchol rozhledny, odkud se otevírá jedinečný pohled na historické jádro a panorama okolní krajiny.

Hned vedle Majáku vás zastaví **Chmelový orloj**. Je to jediný orloj svého druhu na světě, který humornou formou vypráví příběh chmelářského kraje. V nitru areálu pak můžete prozkoumat **Labyrint**

Labyrint chmelových žuků

z chmelových žuků nebo obdivovat chmelářskou tradici v **Erbovní síni** Žatecké chmelářské oblasti.

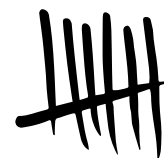
Kroky milovníků historie a kultury by měly směřovat do **Renesanční sladovny**. Zdejší expozice vás provedou světem **sladovnictví** i historií **Neobyčejné tužky**, kde si návštěvníci mohou vyrobit svůj vlastní originální kus. Sladovna je však také branou do **světa filmu**. Žatec je miláčkem světových režisérů a naše uličky si zahrály v oscarovém *Králíčkovi Jojo*, velkolepých *Bídnících* s Hughem Jackmanem či v příběhu *Olivera Twista*. Atmosféra města učarovala i tvůrcům snímků *Edith Piaf*, *Červený Bedník*, *Úkryt v zoo* nebo české trilogie *Zahradnictví*.

Den můžete zakončit v klidu **Klášteřní zahrady** nebo u orosené sklenice v Restauraci & pivovaru U Orloje. Přijďte zažít Žatec autentický, chmelový a nezapomenutelný. Těšíme se na vás v Chrám Chmele a Piva!

Když malí nevědí, velcí poradí...

- 1. Žatec je proslulý jako filmové město. Který z těchto slavných snímků využil jeho unikátní kulisy?**
  - a) Kolja
  - b) Králíček Jojo (Jojo Rabbit)
  - c) Obsluhoval jsem anglického krále
- 2. Co neobyčejného zažijete v Chmelovém majáku při cestě na vyhlídku?**
  - a) Ochutnávku chmelových limonád přímo ve výťahu.
  - b) Virtuální let nad městem díky 3D projekci.
  - c) Výklad průvodce v historickém kostýmu rytíře.
- 3. Čím je výjimečný žatecký Chmelový orloj, který najdete v areálu?**
  - a) Je to jediný orloj svého druhu na světě s příběhem chmelářství.
  - b) Ukazuje přesný čas ve všech hlavních městech, kde se pije pivo.
  - c) Každou hodinu z něj vyjždí postavičky slavných režisérů.

? Svě odpovědi nám pošlete do 10. května z www.kampocesku.cz/soutez. Deseti autorům správných odpovědí zašle Chrám Chmele a Piva, p. o., zajímavou cenu.

Chrám Chmele a Piva CZ, p. o.
 nám. Prokopa Velkého 1951, 438 01 Žatec
 ☎ +420 725 861 895
 @ info@chchp.cz
 f www.facebook.com/chchp
 www.chchp.cz

Slavnostní zahájení Lázeňské sezóny

www.dkteplice.cz

Teplice

872

29—31/5/2026

Výběr z programu:

Raego ● Vypsaná Fixa ●
Motorband & Severočeská
filharmonie & hosté ●
David Koller ●

Vojta Nedvěd & Fashion
Strings ● Professor Band ●
Berenika Kohoutová ● Lipo ●
Petra Barešová Band ●

Děda Mládek Illegal Band ●
Wham Bam Bodyslam (A)
● Stone Water (DE)

Slavnostní ohňostroj,
historické a řemeslné tržiště
a další doprovodný program

Teplice DĚT

Hlavní partneři:

AGC

Partneři:

Marius Pedersen

KNAUFINSULATION

POHAS

respect.

DANČZEK
Teplice a.s.

ČERNÁ
PARTNERI

vokareza
HOTEL • LÁZŇE • WELLNESS

Za podpory:

NADACE ČEZ

Mediální partneři:

deník

revue

Sever
Český rozhlas
FM 89,2

REGIONÁLNÍ NOVINY

Desná

1691–2026 | 335 let

Desná po povodni, 1916

Obec byla založena roku 1691 a pojmenována po Albrechtu Maxmiliánu Desfoursovi jako Desfoursdorf. Později byla místními označována jako Dessendorf, česky Desná, podle názvu říčky protékající údolím. V 19. století zde byly lázně a sklárny.

Kulturní a informační středisko
 Krkonošská 120, 468 61 Desná
 ☎ +420 775 685 489
 @ infocentrum@mesto-desna.cz

www.mesto-desna.cz

Odvaha jim nechyběla

Výsadek Antimony se měl spojit s domácím odbojem, uvést do provozu radiostanici a navázat spojení s Londýnem. Odboji doma měli předat šifrovací klíč, peníze a dopis E. Beneše a gen. Ingra.

František Závorka

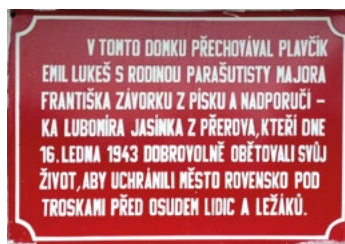
Lubomír Jasínek

Výsadek Antimony, velitel npor. František Závorka (Zeman), šifrant čet. Stanislav Srazil (Skála) a svob. Lubomír Jasínek (Janda), byl vysazen 24. 10. 1942 u Kopidlna. Výsadekáři se dostali přes Novou Paku (František Kulhánek) do Studence (Miloslav Háek). Pro ztrátu kontaktu se napojili na komunistický odboj, který na nich vylákal větší část peněz, dvě vysílačky a poselství Beneše a Ingra. V Rakovníku

ale navázali spojení s Londýnem (30. 11. 42) a do 12. 1. 1943 odeslali 22 depeší. Závorka s Jasínkem odešli k Emilu Lukešovi na plovárnu v Rovensku, Srazil ze Staré Paky do Horní Kalné. Napojili se na Karla Hlaváčka, ředitele v nedaleké Veselé. Gestapo začalo síť rozkrývat. K Hákovu poslalo konfidenty Karla Čurdu (2. 11.) a Jaroslava Nachtmana a poté zatklo Háka a Kulhána 14. 1. 1943. Výsadek prchl k Lukešovi na plovárnu v Rovensku. Mezitím Kulhánek prozradil Hlaváčka, kterého zlomili slibem, že když prozradí parašutisty, budou bráni jako váleční zajatci a on sám se může zabit. Večer obklíčilo gestapo plovárnu v Rovensku. Hlaváček a starosta Rovenska Kouřil měli vyjednat, aby se parašutisté vzdali, jinak by Rovensko a Veselou čekal osud Lidic. Velkou odvahu

i zodpovědnost vyžadovalo rozhodnutí Závorky a Jasínka vzdát se. Zemřeli po požití kyaniidu. V Horní Kalné byl 16. 1. zatčen Srazil. Přinutili ho k rádiové protihře, ale nikam to nevedlo, proto byl převezzen do Terezína a v dubnu popraven.

Josef Jřof

Pamětní deska na plovárně v Rovensku

Čertova ruka

V blízkosti žlutě značené turistické stezky ze Sedmihorek k Valdštejnu můžete objevit pískovcovou věž Čertova ruka. Patří k nejhezčím na Hruboskalsku.

Skalní útvar Čertova ruka

Tento útvar je chráněn jako rezervace i významné archeologické naleziště. Byly zde objeveny pozůstatky neolitického osídlení, včetně keltských náramků z 1. století př. n. l., malované keramiky i železného meče. Výhledy na skálu nabízejí okolní vyhlídky, např. U Lvička nebo Janova vyhlídka. Ke zdejšímu zajímavostem patří přírodní jev pneumatically orákulum, kdy puštěné peříčko před skalní branou stoupá či klesá v závislosti na teplotě vzduchu. Nachází se tu také pozůstatky středověkého hradu v podobě cisterny, zbytků cesty, záseků schodišť a kotvení trámů.

-felix-

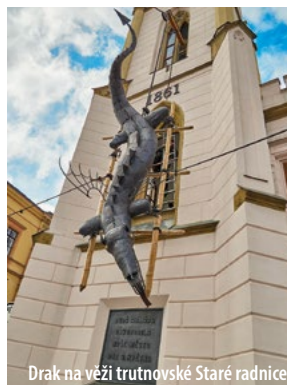
Za humny je drak

Názvy měst, jako jsou Zubří či Kravaře, mají jasný původ. Vznik jiných měst je spojen se zajímavou legendou či dokonce s pohádkou o drakovi. Pojdme se tedy podívat do Trutnova.

Výjev o přemožení draka

Místo nynějšího města byly dříve tmavé hvozdy, které chtěl kníže Oldřich osídlit, a proto tam vyslal výpravu pod vedením Albrechta z Trautenbergu. Při průzkumu terénu a hledání zdrojů kamene na stavbu domů se dva tovaryši, Pavel a Mikuláš, vydali do lesa, kde ve strži náhodou objevili draka, který se vyvaloval před slují. Drak funěl, žral nějaké zvíře a z jeho tlamy a nozder vycházel dým a oheň.

Drak na věži trutnovské Staré radnice

S hrůzou v očích se vrátili, vše vylíčili ostatním lidem a po velkém přesvědčování jim uvěřil i pan Albrecht. Vybaveni lany a řetězy vypravili se do lesa. Když ho spatřili, nechal pan Albrecht vyrobit velkou dřevěnou mříž s ostrými kovovými hroty, poručil nastražit jehně jako návnadu, a jen co drak vylezl, spustili na něj mříž a zaházeli ji kamením. Drak bojoval o život, ale nakonec podlehl. Lidé stáhli z draka kůži, vysušili ji, vycpali hoblinami a zavěsili do kamenné věže. Postupně v nepříístupných lesích vybudovali město a pojmenovali ho podle příjmení pana Albrechta jako Trautenau. Tato pověst bývá ještě doplněna o dovětek, že Trutnované v roce 1024 dovezli draka do Brna na zemský sněm jako dar knížeti Oldřichovi. Ten byl velmi poctěn a věnoval Trutnovu velkou městskou pečeť s centrálním vyobrazením draka. A samotný drak dodnes visí v průchodu Staré radnice v Brně. Ve skutečnosti se jedná o krokodýla, ale příběh s drakem je přece jenom napínavější...

-babok-

Rodinný festival zábavy

Markéta Hrubešová, česká herečka, moderátorka a kuchařka

Séfkuchař Vojtěch Kletečka

Rodinný festival i oslavy české gastronomie

Město Rychnov nad Kněžnou zve všechny malé i velké na pestrou sérii kulturních a společenských akcí. Potěší milovníky zábavy, historie i dobrého jídla.

Malí návštěvníci tu najdou své hrdiny

Kostýmovaná prohlídka s paní Rettigovou

Rodinný festival zábavy se uskuteční **30. května** v zámeckém parku. Návštěvníci se mohou těšit na Den dětí trochu jinak. Občerstvení po celý den, vstup i program zdarma. **Představí se kapely** Peckař, Dbrajgls, Old Horse a Nona. Pro děti i dospělé bude připravena bublinová show, vystoupení Áňa, Pó a pes, Mouchy a chybět nebude ani kouzelník R. Nedvěd. Festival nabídne zábavu pro všechny generace v krásném prostředí zámeckého parku.

Milovníky historie a gastronomie srdečně zveme na zajímavou přednášku, která je zdarma, a to **2. června** v Městské knihovně. Paní doc. PhDr. **Marie Macková**, Ph.D., představí téma „Jak chutnalo 19. století? M. D. Rettigová, vydání slavné kuchařky a život u stolu v 19. století“. Přiblíží nejen kulinářské tradice, ale i každodenní život našich předků.

Na přednášku navážou **6. června** od 14 hod. na Poláčkově náměstí **Slavnosti 200. výročí dopisování kuchařky Magdaleny Dobromily Rettigové**. Provázet vás bude **Markéta Hrubešová**, česká

herečka, moderátorka a kuchařka, která bude mít v rámci programu autogramiádu své knihy *Markéta vaří Rettigovou*. Součástí slavností budou hrané, kostýmované prohlídky v budově staré radnice, kde Magdalena během svého pobytu v Rychnově žila. Prohlídky vás přenesou do doby dopisování slavné kuchařky: od 10.00, 11.00 a 13.00 hodin. Na prohlídky se lze objednat na tel. +420 739 019 331.

Těšit se můžete i na **Mistry kuchaře** ze spolku **Stará garda Mistrů kuchařů a cukrářů**, kteří nabídnou ukázky staročeské kuchyně a zapomenutých receptur. Chybět nebude soutěž o nejchutnější bábovku či vystoupení šéfkuchaře Vojtěcha Kletečky.

Přijďte si užít jedinečné chvíle plné zábavy, chutí a inspirace. Rychnov nad Kněžnou se stane místem, kde se propojí historie s přítomností a každý si najde to své.

(Slavnosti se konají za finanční podpory Královéhradeckého kraje.)

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. Kolikátý ročník Rodinného festivalu zábavy Kultura Rychnov nad Kněžnou pořádá?

- a) 1. ročník
- b) 2. ročník
- c) 3. ročník

2. Při jaké příležitosti se koná Rodinný festival zábavy?

- a) ke Dni dětí
- b) k zahájení letní sezony
- c) ke Dni pro rodiny

3. Která událost ze života Rettigových, spojená s RK, slaví letos výročí 200 let?

- a) vydání první básnické sbírky
- b) založení vlasteneckého spolku
- c) vydání první české Domácí kuchařky

Své odpovědi nám pošlete do 10. května z www.kampocesku.cz/souteze. Deseti autorům správných odpovědí zašle Kultura Rychnov nad Kněžnou zajímavé ceny.

KULTURA Rychnov nad Kněžnou

Městské informační centrum
Staré náměstí 68, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
☎ +420 494 539 028
☎ +420 739 019 331
www.rychnovsko.info

Potštejská opona

(125 let)

Koncem 19. století byl Potštejn vyhledávaným letoviskem. Léto tu trávila tehdejší smetánka, točily se tu filmy. Největším propagátorem byl Jan Urban Jarník, předseda místního Okrašlovacího spolku.

Opona pro Potštejn, Fr. Ženíšek ml., 1901

Divadlo se tu hrálo v pavilonu Pod Lipami. Vystaven byl dle projektu architekta Emila Pištěka a slavnostně otevřen představením Dvě doby Potštýna 23. 6. 1899, které věnoval svému příteli Jarníkovi Jaroslav Vrchlický. Námět hry se objevil i na oponě, jejímiž autory byli František Ženíšek mladší a Josef Kočí, 1902. Opona se nedochovala, existuje jen obraz, olej na plátně (76 x 40 cm) s datací 1901. Moderní dobu představuje žena vedoucí kolo, která se setkává s bojovnicí, odpočívající na kameni. Vlevo je atribut tenisu, vpravo znak Pernštejnů.

-lgs-

Po stopách Krakonoše

První vyobrazení Růbezahla, Krakonoše

Kolik hor, tolik vládců, kolik vrcholů, tolik příběhů. Beskydy mají Radegasta (Radhoště), Brdy Fabiána, Český les Nikla, Český ráj Pelíška a Jeseníky děda Praděda. Ještědu vládne Kuksloch čili Ježděd, v Jizerských horách Muhu, v Krkonoších Krakonoš, v Krušných horách Marzebilla, v Novohradských horách Hejmon, nad Orlickými horami se ve vládě střídají Rampušák a Kačenka a v Slavkovském lese vládne Kober. První vyobrazení Krakonoše pochází z Helwigovy mapy Slezska (1561). Martin Helwig

Helwigova mapa Slezska, 1561

z Vratislavi zobrazil vládce hor v oblasti Krkonoš coby podivnou, čertu podobnou bytost s jeleními parohy. Připomíná spíš keltského boha Cernunnose. Na mapě ho zobrazil jako jediného obyvatele hor, a tím ho pasoval na vládce hor. Česky se mu říkalo Rýbrcou, německy Růbezahl a jeho vyobrazení se vyvíjelo. Z obávaného démona přes postavu s kyjem po celkem laskavého dědu.

Alois Rula

foto © Livebid

PARTNER NTM

NÁRODNÍ
TECHNICKÉ
MUZEUM

STROJE V POHYBU

ZÁBAVA I PRO DĚTI

MUZEUM ŘEMESEL LETOHRAD

MUZEUM PLNÉ UNIKÁTŮ

NOVÉ EXPOZICE

www.muzeumremesel.cz

Včely – kde se tu vzaly

K užitečným opylovačům žijícím na naší planetě řadíme včelu medonosnou, patřící mezi blanokřídlý hmyz. Právě jí je určen světový den včel, který připadá na 20. května. Toho dne se narodil jeden ze zakladatelů moderního včelařství Anton Janša.

Včela dělnice s částečně vysunutým sosáčkem

Co dělat, když vidíme včelí roj? Neplést se mu do cesty!

Na otázku, kde se tu včely vzaly, dal odpověď mezinárodní tým entomologů, který osekvenoval genom více než 200 druhů včel a porovnával jej se vzorky 185 fosilů blanokřídlých. Závěrem je, že se včely vyvinuly na superkontinentu Gondwana před jeho rozpadem na světadíly. Předchůdkyněmi včel byly pravděpodobně vosy, které se před cca 120 miliony let postupně staly sběrači nektaru a pylu. Při srážce naší planety s obřím meteoritem v třetihorách se včely dokázaly přizpůsobit novým podmínkám. V současnosti rozeznáváme dvacet tisíc včelích druhů. Díky evoluci opylují včely i rostliny, jejichž pylová zrna se ukrývají v tzv. porocidních

prašnicích. Dokáží tato zrna vytřepat jemnou vibrací svých křídel. Včela patří do kmene členovců a má tělo složené ze tří hlavních částí – hlavy, hrudi a zadečku. Současně má tři páry nohou a dva páry blanitých křídel. Obávané žihadlo je ukryto v zadečku včely a napojeno na jedovou žlázu. Zpětné háčky na žihadle znemožňují po bodnutí jeho vytažení. Včela tak po bodnutí a vytržení žihadla umírá. Výjimkou je včelí matka, jejíž žihadlo nemá zpětné háčky, a proto může bodat opakovaně. Žihadlo v ráně se nemá vytažovat, ale vyškrábnout bez zmáčknutí jedového váčku.

-felix-

Tisíc let věrozvěstů

Rok 1863 byl jedinečnou příležitostí k připomenutí příchodu Cyrila a Metoděje. Ačkoliv oba už tady působili pravděpodobně od jara, z pohledu církevních svátků se tak nějak lépe hodil červenec.

Svatí Cyril a Metoděj

Oslavy probíhaly průběžně po celé zemi a posilovaly slovanskou vzájemnost a národní sebevědomění v rámci Rakouska-Uherska. Centrem oslav byl zvolen Velehrad, který je považován za „hlavní město“ Velkomoravské říše. Dnešní datum 5. července se rodilo postupně. Z pohledu církve se více hodilo do kalendáře svátků a o den předcházelo upálení Jana Husa. Až v roce 1880 ustanovil pevně svátek Cyrila a Metoděje papež Lev XIII.

-babok-

foto © Wikimedia Commons, autor Waugsberg

foto © Wikimedia Commons

Valtice – město nejen vína

Valtice spojují to nejlepší z jižní Moravy: výraznou historii, vinařskou tradici i nenáročnou zážitky pro každého. Jako součást Lednicko-valtického areálu nabízejí ideální kombinaci památek a aktivního odpočinku v krajině vinic.

Historické centrum Valtic

zábavná zastavení v přírodě a příjemné zpestření pro rodiny i jednotlivce.

Silným zážitkem je návštěva města během Valtického vinobraní, kdy se historické kulisy města propojují s folklorem, hudbou a ochutnávkami burčáku a vína. Atmosféra v ulicích ukazuje Valtice v jejich nejživější podobě.

Valtice jsou tak přehledným a dostupným cílem, kde během jediného dne spojíte historii, víno i odpočinek – bez složitého plánování. V plánování pobytu vám pomůže web www.valtice.eu.

Stezka bosou nohou

Valtice – hlavní město vína

Kalendář akcí

Ubytování

TIC Valtice
Tourist Information Centre Valtice
nám. Svobody 4
691 42 Valtice
+420 731 164 599
@ tic@valtice.eu
www.facebook.com/tic.valtice/
www.instagram.com/tic_valtice/
www.valtice.eu

text a foto © TIC Valtice

Dominantou města je Zámek Valtice, bývalé sídlo rodu Lichtenštejnů. Reprezentativní barokní areál dnes láká na prohlídkové trasy, rozsáhlé sklepy i kulturní akce. Nejen historii vinařství pak přehledně přibližuje Národní zemědělské muzeum Valtice. Díky kompaktní velikosti města se navíc vše dá pohodlně projít pěšky.

Vedle památek mají Valtice i hravou tvář. Oblíbená zážitková stezka bosou nohou nabízí

Brno

1091–2026 | 935 let

Město Brno, 1591, rytina J. Willenbergera

První písemná zmínka o Brně je zaznamenána v Kosmově kronice roku 1091. Zachycuje vpád Vratislava II. na Moravu a jeho obléhání Brna, které po vzpouře v královském vojsku skončilo smírem krále s jeho bratrem Konrádem Brněnským.

TIC Brno p. o.
Radnická 365/2, 602 00 Brno
+420 542 427 150
@ info@ticbrno.cz

www.ticbrno.cz | www.gotobrnno.cz

Národní park Podyjí (35 let)

Národní park byl vyhlášen 10. května 1991 nařízením vlády ČR č. 164/1991 Sb. v nejcennějších oblastech CHKO Podyjí. Jeho rozloha činí 63 km², nachází se na jižní Moravě a sousedí s NP Thayatal v Rakousku.

Kaňon Dyje od Sealsfieldova kamene

Pohled k Dyji z vinice Sobes

Nejnižším bodem NP je údolí Gránického potoka – 217 m n. m., nejvyšším pak Býčí hora – 536 m n. m. NP se rozkládá podél údolí meandrující řeky Dyje v délce přes 40 km, od Vranova nad Dyjí po Znojmo. Území parku je z 84 % zalesněno. Vyskytuje se zde endemický jeřáb muk hardegský a v jihovýchodním okraji NP se nalézá unikátní pásmo stepních vřesovištních lad. Svým charakterem jde o nejméně dotčené říční údolí v Česku s unikátní geomorfologií – skalní amfiteátry, srázné stěny, meandry, pseudokrasové jeskyně i rozsáhlá kamenná moře. Tato pestrost umožňuje výskyt chladnomilných i teplomilných rostlin, z nichž je 77 druhů chráněných, např. kýchavice

černá, koniklec velkokvěty, 18 druhů orchidejí a další. Součástí parku je vyhlášená viniční trať Šobes. Vyskytuje se zde řada vzácných makroskopických hub, jako baňka velkokališná (*Sarcosphaera coronaria*), hlívička stopkatá (*Hohenbuehelia auriscalpium*) a další. Žije zde vydra říční nebo sysel obecný. Z ptáků má zastoupení dudek chocholatý, čáp černý, výr velký, skorec vodní, kvakoš noční a další. Z hmyzu je zastoupen roháč obecný, tesařík obrovský, nosorožník kapucínek a další. Celkem je tu evidováno 32 druhů ryb, 65 druhů savců, 152 druhů ptáků, 7 druhů plazů a také 12 druhů ohrožených motýlů.

-felix-

foto © M. Foltýn

Znojemské pivní stezky

KROK ZA KROKEM – LOK ZA LOKEM

Poznejte nové zážitky ve Znojmě a jeho okolí!

Vydejte se na pohodový výlet na Znojmsko, které není už jen krajem vína.

Objevte krásnou přírodu i památky a ochutnejte při tom regionální piva.

- Nechte se vést novými pivními stezkami.
- Stačí jen mobil, žádné stahování aplikací.
- Sbírejte bonusy a originální dárky.
- Vyhrajte Velkou pivní cenu.
- Získejte Certifikát pivního znalce.

TIP NA VÝLET 2026:
www.znojmskepivnistezky.cz

ZnojmoRegion
jihomoravský kraj

Kladivo na čarodějnice

Lidové léčení má hluboké kořeny sahající do nepaměti. Dobytek onemocněl? Úrodu ničily kroupy? Lidem se ulevilo, když našli viníka. Ideálně nařknout někoho, kdo byl jiný, nebránil se, překážel, byl bohatý.

Pomník čarodějnických procesů v Sobotíně

Nejdříve byli pronásledováni Židé, kteří museli nosit svá znamení a byli první na rāně. A běda, nebyli jim vladař nakloněn. Když se nedala vina svalit na Židy, Cikány, hledal se viník ve vlastních řadách. Odedávna platilo, za vším hledej ženu. Jak vyhnat z ženy dčbla? Otázku si kladla církev odedávna. Jen v letech

foto © Wikimedia Commons

Malleus maleficarum, 1669

1258–1483 vydala 35 výnosů pro boj s čarodějnictvím. Papež Inocenc VIII. ale roku 1484 vydal bulu s direktivou Summis desiderantes affectibus (Celou dychtivostí žádající) a spis Malleus maleficarum (Kladivo na čarodějnice). Sobotínské procesy začaly roku 1678 v místním kostele sv. Vavřince, kde žebračka Marina Schuchová ze sousedních Vernířovic vyplivla po přijímání hostii, aby jí mohla

uzdravit nemocnou krávu, což jí poradila kořenářka. Církev v tom viděla čarodějnictví a znesvěcení svátosti. Na panství byl povolán fanatický inkvizitor Jindřich František Boblig z Edelstadtu, který procesy zmanipuloval v hon za majetkem. Procesy se rozšířily ze Sobotína na celé losinské panství. V letech 1678–1696 jim padlo za obět asi 100 lidí.

-lgs-

Valdštejnův dub na Lukově

V jihozápadní části Hostýnských vrchů, přibližně 2 km nad obcí Lukov, můžete navštívit rozsáhlé pozůstatky středověkého hradu stejného jména. Ten patřil svou rozlohou k největším hradům na Moravě.

Valdštejnův dub u hradu Lukova

K výstupu na hrad z parkoviště na konci Hradské ulice po Cyrilometodějské NS vás může lákat zachovalý pilířový most se vstupní branou, ale stejně tak tzv. Valdštejnův dub, který stojí přibližně 40 m od hradu jižním směrem. Dostanete se k němu odbočením z NS na stezku nazvanou *Z pověstí do pověstí*. Historie hradu Lukov je bohatá a patří k ní také rod Nekšů z Landeka, kteří hrad

Vražda posledního Přemyslovce

Český, polský a uherský král Václav III. se stal posledním panovníkem z dynastie Přemyslovců. Žil v letech 1289–1306 a byl synem českého a polského krále Václava II. a jeho manželky Guty Habsburské.

Socha Václava III. v Olomouci, autor Josef Hladík, 1934

Zavraždění Václava III. v Olomouci, Věnceslav Černý

Roku 1305 usedl na český trůn a ve svých 16 letech musel řešit komplikovanou situaci v království. Především to byly značné dluhy, které mu zanechal jeho otec, a také vztahy s domácí šlechtou. Mladý král zprvu bral situaci na lehkou váhu, ale po domluvě zbraslavského opata Konráda začal problémy řešit. Vzhledem k rostoucímu vlivu polského krále Ladislava Lokýtky se rozhodl pro válečné

foto © Wikimedia Commons; Ludek Siadek

Kroniky zmiňují Duryňka Konráda z Botenštejna (z Mulhowu), který byl buď nájemným vrahem, nebo naopak falešně obviněn. Každopádně smrt Václava III. skončila po více než třech staletích vlády Přemyslovců a jeden z nejmocnějších evropských panovnických rodů vymřel po meči. Země byla poté uvržena do vnitřních válek a zmatků.

-aba-

Hrad Lukov – pilířový most a brána

získali roku 1547. Poslední členka tohoto rodu Lukrécie Nekšovna z Landeka si po ovdovění vzala roku 1609 za svého druhého manžela Albrechta z Valdštejna. Tato skutečnost pak dává prostor naší fantazii, protože dobová pověst říká, že zmiňovaný dub nechal známý vojevůdce zasadit, když se o dotýčnou ucházel. Faktem zůstává, že stojící památný strom, chráněný od 7. května 2010, je dub zimní *Quercus petraea*, který dosahuje výšky 30 metrů a obvodu kmene 525 cm (údaje z roku 2009), přičemž samotná koruna stromu má výšku přibližně 27 metrů a šířku 15 metrů. Stáří stromu je pak odhadováno na 300 let. To sice není oněch 417 let, kdy měl být dub podle pověsti vysazen, ale i tak jde pravděpodobně o nejstarší dub Zlínského kraje, který doporučujeme vidět a obejmout.

-mf-

foto © Wikimedia Commons; Hugo, I. Sáček senior

CHKO Pálava (50 let)

Vznik Chráněné krajinné oblasti Pálava podepsal ministr 19. března 1976. Cílem ochrany jsou jedinečné vápencové skály, stepi a lesostepi. Platnost ochrany vznikla dnem 3. května 1976.

Siroťčí hrádek, Děvín, Děvičky

Oblast o rozloze 83 km² je rozdělena do čtyř zón odstupňované ochrany přírody.

I. zóna – přírodně nejhodnotnější části Pavlovských vrchů s typickými lesními, lesostepními, stepními a skalními biotopy. K nim jsou přiřazeny i vybrané lesní a lesostepní biotopy Milovického lesa, lužní biotopy NPR Křivé jezero, nejbližší okolí Nového rybníka a slaniska u Nesytu.

II. zóna – území většího rozsahu s významnými přírodními hodnotami, která nejsou chráněna formou MZCHÚ. Tvoří převážně ochranné pásmo kolem I. zóny. Jde především o komplex lesů pahorkatiny Milovického lesa, pozemkovou mozaiku úpatí Pavlovských vrchů, plochy rybníků a vodotečí s výraznými břehovými porosty.

III. zóna – plochy zemědělsky obdělávaných pozemků, často přerušovaných liniovými prvky, jako jsou větrolamy, meze nebo remízky. Tato území mají menší přírodní hodnotu, ale jsou významná pro doplnění celého systému významných biotopů v chráněné krajinné oblasti.

IV. zóna – soubor historicky pozměněných a člověkem využívaných ploch a sídel. Byla sem zařazena současně zastavěná území jednotlivých sídel a též zastavitelná území tak, jak jsou vymezena podle platných územních plánů.

-red-

Bohyně z Kopanic

Oblast Moravské Kopanice na pomezí u Starého Hrozenkova, to jsou vesnice jako Žitková, Vápenice, Vyškovec, Lopeník. Zdejší lidé žili po staletí v izolaci od okolního světa.

Zdrojem obživy bylo pálení dřevěného uhlí v milířích a údržba cest v okolí. Vázání robotou byli až do konce 19. století, i když poddanství zrušil císař Ferdinand I. už roku 1848, jim to nikdo neřekl. Neznali elektřinu, první žárovky se tu rozsvítily až po druhé světové válce. Život plynul, jedlo se, co rostlo a žilo kolem nich, pěstovaly se brambory, zelí, stácel med, páčila kořalka. Bůh vysoko, kaplička jediná v Žitkově a jen kříže rozesté po kopcích. Do školy daleko, stejně tak i k lékaři. Když bylo zle, běželo se za „bohyní“, co se vyznala. Myšlení lidí těkalo od křesťanství k magii. „Bohyně“ ovládaly léčivé byliny, zařikáváním našly ztracené věci, zažehaly bouřku a k „bohování“ využívaly lití vosku, třeba pro čtení budoucnosti. Uměly napravovat zlomeniny, vykloubeniny, úrazy, měly um porodních bab. Vařily bylinné lektvary a pekly tajemné koláčky s léčivou mocí. Znalosti „bohyní“ se dědily v ženské linii z matky na prvorozenou dceru či snachu, pokud

Dům Irmy Gabrhelové, zvané „Chlupatá“

měla vlohy. Vzbuzovaly úctu i strach. Nepřáteli byli církevní hodnostáři. „Bohování“ sláblo s poznáním a pokrokem. V časech normalizace v Žitkově vznikla škola s internátem, děti prvně spaly ve vlastních postelích u ústředního topení, ne za pecí či seníku. Co nedokázali faráři, vymýtili komunisté. Poslední známá „bohyně“ Irma Gabrhelová dožila ve své chalupě v osadě Čierné (1905 – 7. 1. 2001). S ní se z Kopanic vytratilo „bohynské“ umění, které nikomu nepředala. Chalupu Irmy můžete navštívit až do neděle 1. 11. 2026.

Antonín Fridrich

foto © www.chalupazitkova.cz/muzeum/

Menhir na hradišti Kopce

K turisticky atraktivním lokalitám Valaška patří blízké i vzdálenější okolí obce Lidečko. Nabízí dominantní skalní útvary přírodní památky Čertovy skály, pozůstatky pravěkého hradiště na vrcholu Kopce (699 m n. m.) i tajemný menhir.

Čertovy skály

Přírodní památku Čertovy skály najdete při severním okraji obce Lidečko v údolí říčky Senice. Jedná se o 150 m dlouhou pískovcovoslepencovou lavici s místy až 25 metrů vysokými skalními stěnami. Na Valašsku jde o významnou horolezeckou lokalitu, kde je vyznačeno přibližně 100 lezeckých cest, od obtížnosti 5 až po 9+. Severně od skal se rozprostírá soutěska Lomensko, tvořící předěl mezi Javorníky a Vizovickou vrchovinou. Severozápadním směrem, ve vzdálenosti přibližně 600 m, se pak nachází vrchol Kopce s pozůstatky pravěkého hradiště, které nesloužilo k trvalému

obývání, ale plnilo funkci ochrany obchodních cest. Na základě proběhlých průzkumů v 19. a 20. století lze jeho existenci řadit do pozdní doby bronzové a doby halštatské. Hradiště zaujímá plochu cca 1 ha s opevněným valem na západní straně. Ve vrcholové části hradiště je vztyčený přibližně 80 cm vysoký kámen připomínající menhir.

Na hradišti se také nachází vstupy do jedenácti pseudokrasových pískovcových jeskyní.

-mf-

Hradiště Kopce – možný menhir

foto © Wikimedia Commons, autor Ben Skála – Benfoto a E. Čermáková

Zlín slaví 150. výročí narození Tomáše Bati

Poznejte město postavené na principech „továrny v zahradách“

Zlín si v roce 2026 připomíná 150 let od narození podnikatele a vizionáře Tomáše Bati. Právě on proslavil Československo po celém světě a vytvořil jedinečný podnikatelský systém s filozofií, která kladla důraz na angažovanost každého jednotlivce. Výročí doprovází řada kulturních a společenských akcí po celém Česku i Slovensku, které jeho odkaz znovu oživují.

Jednou z nich je **výstava Stopy Tomáše Bati**, která aktuálně probíhá v Kolektiv.Haus (Kolektivním domě). Výtvarník Jaromír 99 v ní prostřednictvím deseti komiksových příběhů převádí filozofii myšlení a práce Tomáše Bati do současného vizuálního jazyka. Výrazná kresba dává jeho principům nový kontext a inspiraci pro současnost. Výstavu můžete navštívit do 16. června 2026.

Výstava Stopy Tomáše Bati

Další akcí v rámci oslav je **Batův svět – City modul** v typickém baťovském rozměru 6,15 × 6,15 metru, který procestuje Českou republiku a přiblíží vám Baťův přístup k práci, vzdělávání i společenské odpovědnosti. Program dále doplňují **přednášky a besedy** na téma využití **Batovy filozofie v současné praxi**, které ukazují její aktuálnost v osobním i profesním životě.

Expozice Vysněné město

Novinkou letošního roku je **interaktivní expozice Vysněné město** v Památníku Tomáše Bati, která je součástí komentovaných prohlídek. Připomíná nejen výročí Tomáše Bati, ale také 135. výročí narození architekta Františka Lýdie Gahury, autora

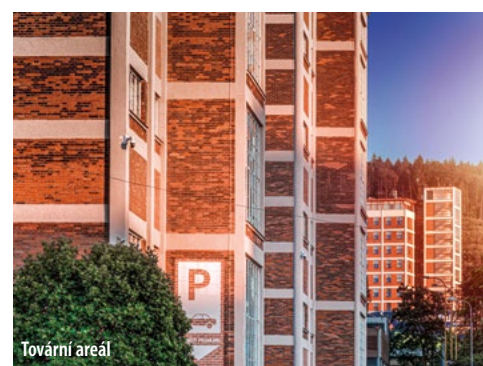

City modul – Baťův svět

památníku. Expozice pracuje se **světlem, barvou a více než 60 abstraktními modely budov**, které si můžete sami uspořádat, a vytvářet tak vlastní podobu města.

Zlín má velmi **specifickou architekturu – čisté linie, sklo, beton, cihly**. Vedle významných staveb, které se staly symbolem města, zaujme i jeho **urbanismus**, který je v evropském měřítku ojedinělý. Při procházce městem si nenechte ujít **ikonickou 21. budovu – Baťův mrakodrap** s unikátní pojezdovou kanceláří ve výtahu a vyhlídkovou terasou, skleněný **Památník Tomáše Bati**, **tovární areál** nebo **typické baťovské domky**, které patří k nejstylovějšímu bydlení Zlína.

Velkou roli tu hraje i **zeleň**, která je všude kolem a dává městu příjemnou atmosféru. Spolu s ní tvoří výraznou součást Zlína také **ředitelské vily**. Mezi nejvýznamnější patří **rodinný dům Tomá-**

Tovární areál

še Bati, kde pravidelně probíhají komentované prohlídky. Nově můžete navštívit **vilu Dominika Čipery**, která je **nejrozsáhlejší** obytnou vilou ve Zlíně a připomíná **anglické venkovské sídlo**. Pokud se zrovna netrefíte do termínu nebo prohlídky budou již plné, můžete se alespoň projít zahradami a prohlédnout si vily zvenku.

Zlín můžete projít i s profesionálním průvodcem během **komentovaných procházek ZÓNA ZLÍN** a dozvědět se víc o místní architektuře. Pokud raději vyrazíte sami, využijte aplikaci **Zlínský architektonický manuál (ZAM)**, který patří k nejpodrobnějším průvodcům města, nebo interaktivního průvodce **Batův Zlín s prvky rozšířené reality**.

Tomáš Baťa a jeho dvorní architekt František Lýdie Gahura vtiskli městu podobu, která nemá v Česku obdoby. Objevte kouzlo baťovského Zlína a zažijte jeho genius loci. Poznejte, že Zlín je zkrátka město jako žádné jiné.

zlín. město nekonečných možností

BAŤA
150
LET

Více na
www.bata150.cz
www.visitzlin.eu
www.batuvregion.cz

 Největší zámecký komplex leží v jižních Čechách v Jindřichově Hradci. Na místě ... vznikl v 1. pol. 13. stol. románsko-gotický hrad, který jeho majitelé mnohokrát přestavovali a upravovali.										
POMŮCKA: ASA, CTRL., ZDF	MILENEC ZASTAR.	MĚŘIČ HLOUBKY	1. DÍL TAJENKY	ŘÍMSKÁ 2	KRAJSKÉ TECHNICKÉ SLUŽBY ZKR.		ŘÍMSKÝCH 1151	A TAK DALE ZKR.	SOUDNÍ ŘÍZENÍ	INICIÁLY ZPĚVAČKY LANGEROVÉ
ROSOL						ČÁST ATLASU				
POVRCHOVÉ UPRAVOVAT						KLÁVEŠA NA POČÍTACÍ OZN. CITLIVOSTI FILMU				
ZESÍLENÝ ZÁPOR				ZÚSTATEK NA ÚČTĚ STOJÍCÍ NA 8 MÍSTĚ						ČÁSTI TYDNE
NAMÁČECÍ PŘÍPRAVEK					CHEM. ZN. KREMÍKU KUS ZKR.			DATOVÝ NOSIČ HOLUBÍ CITOSLOVCE		
ČÁST RAKETOVÉHO MOTORU						PRYČ Z NITRA OPLOCENÍ				
	NĚMECKÁ TELEVIZE	TEXTOVÁ ZPRÁVA ZNAČKA VYSAVAČŮ				ŇADRA PŮSOBENÍ				
KOŠTALOVÁ ZELENINA					PSOVITÁ ŠELMA VODIČ PROUDU				2. DÍL TAJENKY	ORGÁNY ZRAKU ZDROBNĚLE
ZKR. PRO TOTÉŽ				VELKÝ ČAS JMÉNO NORSKÝCH KRÁLŮ						
MYŠLENÝ VÍTEZ								RODNÉ ČÍSLO ZKR. LETADLO		
	TEREZA DOMÁCKY	SLOVAN JMÉNO SPIŠOVAT. JIRÁSKA						LESKLÝ NÁTĚR CIZ. ŽEN. JMÉNO		
PŘIKYVOVAT						HEDVIKA DOMÁCKY CHEM. ZN. KRYPTONU				
ZAČÁTEČNÍK					POPRAVČÍ MN. Č. DĚJSTVÍ OPERY					ROZTAVENÁ HMOTA HOVOR.
KOUT MÍSTNOSTI				MUŽSKÉ JMÉNO CHEM. ZN. CÍNU						
PRODEJNÍ STÁNEK							VOZY			
SNÍŽENÝ TÓN A			BÝVALÁ JEDNOTKA JASU				ZLOST			

Správné odpovědi a výherci

KAM PO ČESKU, DUBEN 2026

Celkem došlo 1 082 odpovědí | z toho 604 žen a 478 mužů.

Křížovka

tajenka: ... nedostavená věž... dominantou města.

soutěžilo: 302 čtenářů; 209 správně; 93 špatně

výherci: Viola Pavlíková, Chrudim; Zdeněk Heger, Bystřice nad Pernštejnem; Vlastimil Stejskal, Cheb

Jaro a Velikonoce v Mariánských Lázních

odpovědi: b), c), b)

soutěžilo: 336 čtenářů; 329 správně; 7 špatně

výherci: Jana Nováková, Pardubice; Viktorie Maryšková, Hrádek nad Nisou; Jana Luková, Brumov-Bylnice; Stanislav Čech, Světla nad Sázavou; Blanka Herbštová, Písková Lhota; Lada Škanderová, Nýřany; Miloš Podzimek, Turnov; Slavomír Kaňa, Cheb; Pavlína Dostálová, Jaroměř – Jakubské předměstí; Vladimír Velan, Ústí nad Labem

Legiolak – nejspěšnější pojiždné muzeum v republice

odpovědi: b), b), c)

soutěžilo: 444 čtenářů; 399 správně; 45 špatně

výherci: Jana Pavelcová, Chlum u Třeboně; Jana Volná, Řečany nad Labem; Marie Dostálová, Náměštl na Hané; Irena Filipová, Litovel; Veronika Nová, Domažlice; Veronika Havránková, Praha 10; Vladimír Janáček, Vysoké Mýto; Radek Havel, Hodkovice nad Mohelkou; Erika Dvořáková, Lomnice nad Popelkou; Iva Martínková, Semily

KAM NA VÝLET – SPECIÁL CYKLO, BŘEZEN 2026

Celkem došlo 1 443 odpovědí | z toho 839 žen a 604 mužů.

Pardubický kraj na kole: Rodinné trasy plné zážitků

odpovědi: a), b), a)

soutěžilo: 562 čtenářů; 518 správně; 44 špatně

výherci: Jaroslav Honzík, Heřmanův Městec; Alena Vaníčková, Kladruby nad Labem; Jiří Fujan, Háj u Duchcova; Jana Metlíková, Duba nad Moravou; Pavel Eis, Chotěboř; Petr Pecka, Vysoké Mýto; Kamil Čejka, Ševětín; Božena Žáková, Rudice; Blanka Slavíková, Frýdek-Místek; Pavel Muska, Kadaň

Cyklotrasy známé i neznámé

odpovědi: a), c), b), c), b), a), b), a), a)

soutěžilo: 357 čtenářů; 217 správně; 140 špatně

výherci: Drahoslava Havlíková, Dačice; Jaroslav Gabriel, Vsetín; Oldřich Stejskal, Choceň

Křížovka Cyklo výlet 2026

tajenka: V městečku Slavonice...

soutěžilo: 324 čtenářů; 320 správně; 4 špatně

výherci: Květuš Kmínek, Děčín 6; Jindřich Sobotka, Říčany; Leoš Martinek, Semily

Cyklo kvíz

odpovědi: b), c), a), c), b)

soutěžilo: 200 čtenářů; 95 správně; 105 špatně

výherci: Maxmilián Mazura, Náchod; Vladimíra Malásková, Tišnov; Jiří Teimer, Nová Paka

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

UPOZORNĚNÍ: Odpovědi na soutěže zasílejte pouze přes www.kampocesku.cz/souteze nejpozději do 10. dne měsíce uvedeného u každé soutěže. Zaslání odpovědí prostřednictvím e-mailu není možné.

Tajenku křížovky nám zašlete do 10. května z www.kampocesku.cz/souteze. Tři autoři správných odpovědí obdrží cenu od Radiotéky Českého rozhlasu ve formě slevových kuponů.

Partnerem křížovky je Radioteka.cz

Velký výběr audioknih, hudebních titulů na CD, LP a knih najdete na jednom místě v e-shopu Radioteka.cz.

Radioteka doporučuje:

Toulky první republikou 26–50

Světla a stíny první republiky v úspěšném seriálu Českého rozhlasu. Beneš, Peroutka, pátečníci, Osvobozené divadlo, Hašek, Junková, Barrandov, Podolská, Jesenská, komunisté, funkcionalismus, sport, mlsání a mnoho dalšího. Účinkují: Jaroslav Plesl, Jana Stryková, Jiří Vyoralék.

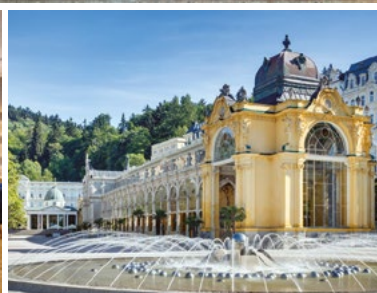
Radioteka.cz
Český rozhlas

Podmínky soutěží najdete na www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky. Soutěžící účastí v soutěži souhlasí se zařazením všech svých osobních údajů poskytnutých v rámci soutěže do databáze pořadatele soutěže za účelem vyhodnocení a předání výher. Nevyzvednuté, neprevzaté nebo nereklamované dodání výhry výhercem do 30 dnů od jejich zveřejnění propadají bez náhrady.

Ensana Hotels Mariánské Lázně

Lázeňská tradice & dokonalá péče

Mariánské Lázně
Health Spa Hotels
Healing Power of Nature

Telefon: +420 354 655 501-9
E-mail: marienbad@cz.ensanahotels.com
www.ensanahotels.com

29.05.26

NOC KOSTELŮ

WWW.NOCKOSTELU.CZ

ODVAHA

A woman with long, wavy hair, seen from behind, stands in a field of tall grass. She is wearing a white, short-sleeved, button-down dress with a ruffled hem. Her arms are outstretched to the sides, and she is looking towards a bright sunset or sunrise. The sun is low on the horizon, creating a strong lens flare and illuminating the scene with a warm, golden light. The background shows some trees and a clear sky.